

Ústredná knižnica SAV

**Správa o činnosti organizácie SAV
za rok 2021**

Bratislava
január 2022

Obsah

1. Základné údaje o organizácii	3
1.1. Kontaktné údaje.....	3
1.2 Údaje o zamestnancoch	3
1.3. Iné dôležité informácie k základným údajom o organizácii.....	5
2. Odborná činnosť	7
2.1 Domáce projekty	8
2.2 ÚK SAV – používatelia.....	9
3. Knižničné fondy	10
A: Budovanie fondov	10
B: Spracovanie fondov	14
C: Ochrana a uchovávanie fondov	14
4. Knižnično-informačné služby	15
4.1 Výpožičné služby	15
4.2 Služby z elektronických informačných zdrojov, rešerše.....	16
4.3 Konzultačné a referenčné služby.....	21
5. Podpora vedy.....	22
6. Automatizácia knižničných agend	29
7. Metodická činnosť	30
8. Publikačná a prednášková činnosť	31
8.1 Publikačná činnosť	31
8.2 Prednášková činnosť pracovníkov organizácie SAV	32
8.3 Popularizačná činnosť pracovníkov organizácie SAV	33
9. Spolupráca.....	34
9.1 Medzinárodná spolupráca.....	34
9.2 Spolupráca s inštitúciami.....	34
9.3 Účasť na výstavách	34
9.4 Členstvo v redakčných radách časopisov	34
9.5 Členstvo v komisiách SAV	35
10. Hospodárenie organizácie	36
10.1 Výdavky organizácie	36
10.2 Zdroje financovania organizácie	38
11. Informácie o aktivitách súvisiacich s uplatňovaním princípov rodovej rovnosti	40
11.1 Stručné hodnotenie stavu uplatňovania princípov rodovej rovnosti.....	40
11.2 Rodová skladba hlavných riešiteľov (vedúcich) projektov	40
11.3 Výskum zameraný na rodovú problematiku	41
12. Vyznamenania, ocenenia a ceny udelené pracovníkom organizácie.....	42
13. Poskytovanie informácií v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z.	42
14. Problémy a podnety pre činnosť SAV	43
Prílohy.....	45
Príloha A.....	45
Príloha B.....	48
Príloha C.....	49

1. Základné údaje o organizácii

1.1. Kontaktné údaje

Názov: Ústredná knižnica SAV

Riaditeľ: Mgr. Michal Sliacky

Zástupca riaditeľa: PhDr. Natália Pastorková

Vedecký tajomník: neuvedený

Predseda vedeckej rady: neuvedený

Členovia Snemu SAV: Mgr. Andrea Doktorová, PhDr. Alena Jakubičková

Adresa: Klemensova 19, 814 67 Bratislava

<http://www.uk.sav.sk/>

Tel.: +421 2 5292 1733

E-mail: uksav@savba.sk

Názvy a adresy organizačných zložiek a detašovaných pracovísk:

Organizačné zložky: nie sú

Detašované pracoviská:

- **odbor podpory vedy – referát správy a ochrany historických knižničných fondov – Lyceálna knižnica**
Konventná 15, Bratislava
- **odbor knižničných fondov**
Dúbravská cesta 9, Bratislava

Vedúci organizačných zložiek a detašovaných pracovísk:

Organizačné zložky: nie sú

Detašované pracoviská:

- **odbor podpory vedy – referát správy a ochrany historických knižničných fondov – Lyceálna knižnica**
doc. Mgr. Ivona Kollárová, PhD.
- **odbor knižničných fondov**
Mgr. Lukáš Vician

Členovia Snemu SAV za organizačné zložky:

nie sú

Typ organizácie: Rozpočtová

1.2 Údaje o zamestnancoch

Tabuľka 1a Počet a štruktúra zamestnancov

Štruktúra zamestnancov	K	K		K do 35 rokov		F	P	T	O
		M	Ž	M	Ž				
Celkový počet zamestnancov	28	7	21	4	7	27	26.7	0.08	0
Vedeckí pracovníci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odborní pracovníci VŠ (výskumní a vývojoví zamestnanci ¹)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odborní pracovníci VŠ (ostatní zamestnanci ²)	22	6	16	4	7	21	20.78	0.08	0
Odborní pracovníci ÚS	5	1	4	0	0	5	4.92	0	0
Ostatní pracovníci	1	0	1	0	0	1	1	0	0

¹ odmeňovaní podľa 553/2003 Z.z., príloha č. 5² odmeňovaní podľa 553/2003 Z.z., príloha č. 3 a č. 4

K – kmeňový stav zamestnancov v pracovnom pomere k 31.12.2021 (uvádzať zamestnancov v pracovnom pomere, vrátane riadnej materskej dovolenky, zamestnancov pôsobiacich v zahraničí, v štátnych funkciách, členov Predsedníctva SAV, zamestnancov pôsobiacich v zastupiteľských zboroch)

F – fyzický stav zamestnancov k 31.12.2021 (bez riadnej materskej dovolenky, zamestnancov pôsobiacich v zahraničí v štátnych funkciách, členov Predsedníctva SAV, zamestnancov pôsobiacich v zastupiteľských zboroch)

P – celoročný priemerný prepočítaný počet zamestnancov

T – celoročný priemerný prepočítaný počet riešiteľov projektov

O – celoročný priemerný prepočítaný počet obsluhujúceho personálu podieľajúceho sa na riešení projektov (technikov, laborantov, projektových manažérov a pod.) mimo zamestnancov v administratíve, správe a údržbe budov, upratovačiek, vodičov a pod.

M, Ž – muži, ženy

Tabuľka 1b Štruktúra vedeckých pracovníkov (kmeňový stav k 31.12.2021)

Rodová skladba	Pracovníci s hodnosťou				Vedeckí pracovníci v stupňoch		
	DrSc.	CSc./PhD.	prof.	doc.	I.	II.a.	II.b.
Muži	0	0	0	0	0	0	0
Ženy	0	1	0	1	0	0	0

Tabuľka 1c Štruktúra pracovníkov podľa veku a rodu, ktorí sú riešiteľmi projektov

Veková štruktúra (roky)	< 31		31-35		36-40		41-45		46-50		51-55		56-60		61-65		> 65	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Muži	0	0.0	0	0.0	1	1.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Ženy	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0

A - Prepočet bez zohľadnenia úväzkov zamestnancov

B - Prepočet so zohľadnením úväzkov zamestnancov

Tabuľka 1d Priemerný vek zamestnancov organizácie k 31.12.2021

	Kmeňoví zamestnanci	Vedeckí pracovníci	Riešitelia projektov
Muži	38.9	0	39.0
Ženy	43.6	0	0
Spolu	42.4	0	39.0

1.3. Iné dôležité informácie k základným údajom o organizácii a zmeny za posledné obdobie (v zameraní, v organizačnej štruktúre a pod.)

Ústredná knižnica SAV (ďalej len „ÚK SAV“) je v zmysle zákona č. 133/2002 špecializovanou organizáciou Slovenskej akadémie vied (SAV). Základné funkcie a verejnoprospešné činnosti organizácie definuje Rozhodnutie Predsedníctva SAV (P SAV) o vydaní zriaďovacej listiny ÚK SAV č. 660/0214/2002 z 8. 10. 2002, ktorá bola novelizovaná Dodatkom č. 1 zo dňa 3. 11. 2011 a Dodatkom č. 2 zo dňa 20. 10. 2016.

ÚK SAV je hlavnou knižnicou SAV a ústrednou knižnicou knižnično-informačnej siete SAV. Ako vedecká knižnica prostredníctvom knižnično-informačných služieb, z vlastných univerzálnych knižničných fondov a sprístupňovaním externých informačných zdrojov, zabezpečuje slobodný prístup k informáciám. Popri informačnom zabezpečovaní základného výskumu v SAV vykonáva osobitné celoakademické úlohy, predovšetkým akvizíciu elektronických informačných zdrojov, zabezpečovanie spracovania evidencie publikačnej činnosti, vrátane dlhodobého ukladania a sprístupnenie publikácií – zamestnaneckých diel, vytvorených zamestnancami niektorej z organizácií SAV. Databáza evidencie publikačnej činnosti, ako aj digitálny repozitár, sú dostupné prostredníctvom webu.

Poslanie a úlohy knižnice bližšie špecifikuje Organizačný poriadok UK SAV účinný od 1. 10. 2018. Ten reflektuje posledné zmeny právneho stavu organizácie, teda prinavrátenie hospodársko-právnej formy rozpočtovej organizácie, ku ktorej došlo v roku 2018. V rámci nového organizačného poriadku sa zmenila organizačná schéma a rámcová náplň práce jednotlivých útvarov tak, aby ÚK SAV mohla plniť predovšetkým nové úlohy v oblasti podpory vedy a výskumu v SAV.

V ÚK SAV počas roka 2021 došlo k nasledovným personálnym zmenám:

odbor knižničných fondov (OKF):

- do starobného dôchodku odišla jedna zamestnankyňa – pozícia súvisiaca s doplňovaním knižničného fondu, a to podaním vlastnej žiadosti (k 31. 1. 2021),
- do starobného dôchodku odišiel jeden zamestnanec – pozícia súvisiaca s ochranou knižničného fondu (skladník), a to podaním vlastnej žiadosti (k 28. 2. 2021),
- zároveň na túto pozíciu bol prijatý nový zamestnanec (od 1. 4. 2021),

odbor knižnično-informačných služieb (OKIS):

- odišli dve zamestnankyne – pozície súvisiace s knižnično-informačnými službami, a to podaním vlastnej žiadosti (jedna k 31. 10. 2021 a druhá k 31. 12. 2021),
- zároveň na jednu z týchto pozícií bola prijatá nová zamestnankyňa (od 1. 11. 2021).

odbor podpory vedy (OPV):

- do starobného dôchodku odišla jedna zamestnankyňa – pozícia súvisiaca na ½ s budovaním databázy CEJSH a ½ s knižnično-informačnými službami, a to podaním vlastnej žiadosti (k 30. 6. 2021),
- uvedená zamestnankyňa bola ale opäť prijatá, ale už len na ½ úväzok – pozícia súvisiaca s budovaním databázy CEJSH (od 1. 8. 2021).

Základná organizačná schéma a rámcová náplň práce jednotlivých útvarov k 31. 12. 2021 bola nasledovná:

Riaditeľ

1. odbor knižničných fondov

- dopĺňovanie knižničného fondu, revízia a vyrad'ovanie knižničného fondu
- odborná evidencia a odborné spracovanie knižničného fondu
- ochrana a uloženie knižničného fondu, knižničné sklady

2. odbor knižnično-informačných služieb

- výpožičky knižničných dokumentov, základné a špeciálne elektronické služby
- služby študovní
- medziknižničná výpožičná služba, medzinárodná medziknižničná výpožičná služba
- poskytovanie bibliografických, faktografických a referenčných informácií
- rešeršné služby, reprografické služby, elektronické informačné zdroje (EIZ)
- informačno-vedecké centrum

3. odbor podpory vedy

- uskutočňovanie výskumu v odboroch hlavnej činnosti ÚK SAV,
- správa a ochrana historického knižničného fondu
- správa centrálnej evidencie publikačnej činnosti a ohlasov
- podpora vedeckého publikovania
- administrácia a prideľovanie DOI (Digital Object Identifier)
- citačné elektronické informačné zdroje a administrácia EIZ
- školiace aktivity
- redakcia CEJSH (The Central European Journal Of Social Sciences And Humanities)

4. odbor metodiky a prierezových činností

- koordinačná, metodická, poradenská, školiaca a štatistická činnosť
- informačno-komunikačné technológie
- administratíva, správa registratúry
- prevádzkové činnosti
- autodoprava.

2. Odborná činnosť

Aj rok 2021 sa niesol v znamení pandémie COVID-19, čo prinieslo pomerne značné obmedzenia a zmeny v prevádzke knižnično-informačných služieb ÚK SAV. Každopádne žiadne z prijatých obmedzení nemalo priamy vplyv na pôsobenie ÚK SAV ako neodmysliteľného článku v reťazci vedeckej komunikácie v prostredí SAV.

- ÚK SAV vždy pružne reagovala na aktuálne vyhlášky Hlavného hygienika SR a podľa aktuálnych nariadení bola, buď úplne zatvorená, ale to len na minimálnu nevyhnutnú dobu, pretože skôr išla cestou obmedzenia otváracích hodín, či obmedzenia služieb študovní a pod. V čase uzatvorenia ÚK SAV oneskorené vrátenie požičaných kníh nepodliehalo sankčným poplatkom. Jeseň a záver roka 2021 však priniesli opätovné uzatvorenie študovne pre verejnosť.
- Možno ale konštatovať, že zamestnanci SAV, špeciálne vedeckí pracovníci, si zvykli využívať bez obmedzenia elektronické knižnično-informačné služby ÚK SAV, a to aj mimo svojich pracovísk (mimo IP adres SAV) – v režime home office. Sem radíme najmä:
 - prístup do online licencovaných/platených elektronických informačných zdrojov (vedecké databázy) dostupných po úroveň plného textu prostredníctvom vzdialeného prístupu (HAN), do ktorého sa zamestnanci SAV registrovali online,
 - online domáca a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba pre získanie kópií článkov z časopisov, ktoré nemá SAV predplatené,
 - služby na podporu vedy (otázky evidencie publikačnej činnosti, pridelenie DOI, vedeckých identifikátorov, prevádzka Inštitucionálneho repozitára SAV, poradenská činnosť, online odborné semináre a školenia) atď.
- Dôležitou celoakademickou agendou, na ktorej ÚK SAV v roku 2021 spolupracovala, je zabezpečenie elektronických informačných zdrojov (EIZ) pre celú SAV na rok 2022, ktoré sú obstarávané prostredníctvom CVTI SR. Ide o nasledovné databázy v celkovej sume 313 783,24 € s DPH. Konkrétne ide o: ScienceDirect (88 471,93 s DPH), SCOPUS (46 265,30 € s DPH), SpringerNature (54 058,80 € s DPH), SpringerLink (19 987,20 € s DPH), Wiley Online Library 105 000,00 € s DPH. Uvedená suma vyplýva z platných zmlúv uzatvorených medzi CVTI SR a SAV, resp. Centrum spoločných činností SAV, ktoré realizovalo finančné platby (na základe: príkazná zmluva medzi SAV a CVTI SR + 5x rámcová dohoda – osobitne pre každú databázu). Tento model bol v SAV využitý už v roku 2019, 2020, 2021, pričom rok 2022 je posledným rokom, ktorý je – z pohľadu EIZ – plne zabezpečený.
- ÚK SAV podporuje ideu zvyšovania excelentnosti výskumu v spoločenských a humanitných vedách v SAV na báze lepšieho informačného zabezpečenia, a to prostredníctvom prístupov do elektronických informačných zdrojov od renomovaných vydavateľov zo sveta určených špeciálne pre spoločenské a humanitné vedy (SSH). V tomto zmysle ÚK SAV aj v roku 2021 (predplatené na rok 2022) obstarala databázy určené pre SSH, medzi ktoré patrí JSTOR: Art & Art History Architecture & Architectural History, Cambridge Journals Online SSH, Taylor & Francis SSH, Wiley Online Books, Oxford Journals a pod.
- Z iného uhla pohľadu ÚK SAV podporuje ideu Digital Humanities v SAV na báze tvorby elektronických informačných zdrojov určených pre spoločenské a humanitné vedy (SSH). ÚK SAV pripojila do pilotného projektu CVTI SR s názvom „Virtuálna študovňa ÚK SAV“, prostredníctvom ktorej ponúka aktuálne prístup k zdigitalizovaným dokumentom (vybrané historické zbierky Lyceálnej knižnice v Bratislave). Do Virtuálnej študovne sa postupne budú zaraďovať nielen ďalšie historické zbierky v správe ÚK SAV, ale aj vybrané časopisy

vydávané v SAV, resp. vybrané dokumenty z knižničného fondu ÚK SAV.

- V roku 2021 sa začala príprava na rekonštrukciu Lyceálnej knižnice v Bratislave a začali sa prípravy na sťahovanie historického fondu starých tlačí. Rekonštrukcia sa koná v režii Evanjelickej cirkvi na Slovensku, pre ÚK SAV to je príležitosť zdigitalizovať aj časť historického obsahu, i keď primárnou úlohou je dohľad na zachovanie štandardov a legislatívnych rámcov pri ochrane historického fondu.
- ÚK SAV začala v roku 2021 prípravy na medzinárodný projekt súvisiaci s historickým fondom a jeho trvalým uchovávaním prostredníctvom moderných digitálnych technológií. Pilotný projekt s názvom eArchiving of Engineering and Science Library sa začal pripravovať so spoločnosťou Pipl Slovakia. Cieľom tohto výskumného projektu je zmapovanie potrieb používateľov z oblasti vedy a techniky vrátane vývoja, testovania a školenia v rámci agendy e-archivácie. Účelom je vyhodnotiť konkrétne potreby a požiadavky v oblasti e-archivácie v obsahu historickej knižnice, oblastiach vedy a techniky a namapuje ich na stavebný blok eArchivácie s identifikáciou akýchkoľvek nedostatkov alebo vylepšení, ktoré je potrebné vykonať v existujúcich špecifikáciách. Výstupom projektu bude presné vyšpecifikovanie požiadaviek na optimálne pracovné postupy, vylepšenia, resp. softvérové riešenia pre oblasť e-archivácie v súlade s používanými štandardami, a to s využitím v súčasnosti dostupných a široko používaných automatických platforiem s otvoreným zdrojovým kódom: Archivematica a piqlConnect.
- ÚK SAV v roku 2021 začala riešiť pilotný projekt, ktorého hlavnou úlohou je otestovať možnosť nasadenia open source riešenia knižnično-informačného systému v prostredí ÚK SAV. Spolupráca na pilotnom projekte prebieha na základe Memoranda o spolupráci medzi spoločnosťou TEMPEST a. s. a ÚK SAV.

2.1 Domáce projekty

Tabuľka 2a Domáce projekty riešené v roku 2021

ŠTRUKTÚRA PROJEKTOV	Počet		Čerpané financie (€)					
	A	B	A				B	
			Zo zdrojov SAV		Z iných zdrojov		Zo zdrojov SAV	Z iných zdrojov
			Spolu	Pre organizáciu	Spolu	Pre organizáciu		
1. Projekty VEGA	0	0	-	-	-	-	-	-
2. Projekty APVV	0	1	-	-	-	-	-	2711
3. Projekty EŠIF/OP ŠF	0	0	-	-	-	-	-	-

4. Projekty SASPRO, MoRePro	0	0	-	-	-	-	-	-
5. Iné projekty (FM EHP, Vedecko-technické projekty, na objednávku rezortov a pod.)	0	0	-	-	-	-	-	-

A - organizácia je nositeľom projektu

B - organizácia sa zmluvne podieľa na riešení projektu

Mimorozpočtové prostriedky (zdroj 14) vo výške 3 764,00 € boli čerpané na jeden domáci APVV projekt:

projekt APVV–19–0524 Chronológia dejín knižníc na Slovensku od počiatkov do roku 2020 (Chronologia historiarum bibliothecarum ab initio usque ad annum 2020). Projekt bol spustený 1. 7. 2020 a jeho ukončenie je naplánované na 30. 6. 2024.

- Financovanie projektu vid' kapitola 10. Hospodárenie organizácie a kapitola 10.1 Výdavky organizácie.
- Výstupy projektu za rok 2021, vid' Príloha B – projekty riešené v organizácii.

Tabuľka 2b Domáce projekty podané v roku 2021

Štruktúra projektov	Miesto podania	Organizácia je nositeľom projektu	Organizácia sa zmluvne podieľa na riešení projektu
1. Účasť na nových výzvach APVV r. 2021	-		
2. Projekty výziev EŠIF podané r. 2021	Bratislava		
	Regióny		

2.2 ÚK SAV – používatelia

ÚK SAV mala v roku 2021 **2 125 aktívnych používateľov** (index 0,78), ktorí realizovali **40 961 výpožičiek** (index 0,96) primárnych dokumentov a evidovala **17 335 návštevníkov** (index 0,89).

V akvizícii knižnica získala **3 547 knižničných dokumentov** a **712 dochádzajúcich titulov periodík**. Na obstaranie informačných zdrojov knižnica celkom vynaložila **360 078,59 €**.

3. Knižničné fondy

Odbor knižničných fondov (OKF) v roku 2021 fungoval podľa platných pandemických opatrení. V zmysle ochrany zamestnancov a zníženia mobility odbor fungoval v pandemicky najhorších obdobiach v kombinovanom režime – práce na pracovisku a „home office“, tak aby aj naďalej boli zabezpečené všetky potreby oddelenia a knižnice. Na „home office“ sa realizoval najmä výber novej literatúry do fondu, výmaz lístkov z lístkového katalógu a rekatalogizácia starších knižničných jednotiek. V ostatných obdobiach OKF fungoval v klasickom režime práce na pracovisku.

A: Budovanie fondov

Stav knižničného fondu k 31. 12. 2021

Fond	Stav r. 2020	Prírastok	Úbytok	Stav r. 2021
Knihy	468 134	2 797	1 131	469 800
elektronické médiá	1 665	152	0	1 817
viazané ročníky periodík	109 593	910 (index 2,16)	0	110 503
Spolu	579 392	3 859 (index 0,99)	1 131	582 120

ÚK SAV získava informačné zdroje kúpou, bezodplatným prevodom, medzinárodnou výmenou publikácií, darom (a povinným výtlačkom z ústavov¹). Získané dokumenty sú zaradované do fondu ÚK SAV, ale sčasti aj do fondov ústavných knižníc. V roku 2021 získala ÚK SAV do svojho fondu a do fondu ústavných knižníc spolu:

- 2820 kníh (z toho 23 pre ústavy SAV),
- 774 dochádzajúcich titulov periodík (z toho 62 pre ústavy),
- 598 kn. j. viazaných ročníkov periodík a 57 kn.j. e-periodík
- 26 CD-ROM a 69 elektronických kníh.

Povinné výtlačky z ústavov vedieme v evidencii prírastkov ako dar. Z celkového počtu prírastkov 952, čo sa týka darov, bolo 113 povinných výtlačkov z ústavov. Z celkového počtu 534 dochádzajúcich periodík nadobudnutých darom bolo 35 nadobudnutých povinným výtlačkom z ústavov.

¹ Na základe Smernice o povinnosti organizácií SAV odovzdávať povinné výtlačky (exempláre) vydávaných publikácií Ústrednej knižnici SAV z r. 2020

Prírastok ÚK SAV

Typ získania literatúry	kúpa	výmena	povinný výtláčok	náhrada	dar	bezodplatný prevod	Spolu
knihy	1655	288	-	6	842	6	2 797
viazané ročníky periodík	18	87	409	0	84	0	598
ročníky e-periodík	57	0	-	0	0	0	57
CD-rom	0	0	-	0	26	0	26
e-knihy	69	0	-	0	0	0	69
spolu	1 799 (index 1,47)	375	409	6	952	6	3 547
periodiká (počet titulov)	92	86	-	0	534	0	712 (index 0,81)

Akvizícia ÚK SAV pre ústavy SAV

Typ získania literatúry	Kúpa	Výmena	Dar	Spolu
knihy	0	23	0	23
periodiká (počet titulov)	20	36	6	62

Na **nákup knižničných dokumentov do fondu ÚK SAV** (knihy, periodiká) bolo celkovo v roku 2021 vynaložených **79 076,14 €**, z toho nákup elektronických kníh predstavoval 11 097,90 € a nákup elektronických periodík 3 100,57 €. Elektronické periodiká sa zakúpili na základe požiadaviek ústavov SAV a v predchádzajúcich rokoch boli kupované v tlačenej verzii

ÚK SAV od 21. 7. 2020, v dôsledku novelizácie zákona č. 212/1997 Z. z., prišla o právo povinného výtláčku. V dôsledku toho musela knižnica vynaložiť **4 909,84 €** na kompenzáciu ich výpadku a za predplatné periodík na rok 2022.

ÚK SAV nadobudla formou **daru** 842 knižných monografií v hodnote 16 142,57 €.

Rozbor spracovaných kníh a e-kníh ÚK SAV v roku 2021 podľa odborov

Všeobecnosti	84	Prírodné vedy	156
Filozofia, psychológia	151	Lekárske vedy	150
Náboženstvo, teológia	133	Technika, priemysel	108
Sociológia, štatistika	164	Poľnohospodárstvo	24
Politika, ekonómia	297	Urbanizmus, architektúra	56
Právo, verejná správa, starostlivosť	197	Výtvarné umenie	71
Vojenstvo	70	Hudba, divadlo, film	69
Školstvo, pedagogika	55	Literárna veda	21
Etnografia	20	Literárne texty	532
Jazykoveda	69	Geografia	53
Matematika, fyzika	64	Dejiny, biografie	322

Medzinárodná výmena

	Štát	Výmenní partneri	Príjem časopisy/ročenky (tituly)			Príjem kníh			Výdaj časopisov (exempláre)	Výdaj časopisov (tituly)	Výdaj kníh
			fond	Ústav	SPOLU	Fond	ústav	SPOLU	SPOLU	SPOLU	SPOLU
1.	Belgicko	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Bosna a H.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Bulharsko	1	0	7	7	9	7	16	10	10	3
4.	ČR	9	72	4	76	235	10	245	91	65	150
5.	Čína	2	0	1	1	0	0	0	9	8	0
6.	Dánsko	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0
7.	Fínsko	1	1	0	1	6	1	7	10	10	1
8.	Francúzsko	5	1	2	3	0	0	0	11	10	0
9.	Chorvátsko	8	0	4	4	0	0	0	4	4	0
10.	Japonsko	11	5	3	8	0	0	0	4	1	1
11.	Litva	1	1	1	2	0	0	0	4	4	2
12.	Macedónsko	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Maďarsko	10	2	7	9	4	0	4	37	28	10
14.	Nemecko	16	8	3	11	8	0	8	20	16	9
15.	Poľsko	11	4	5	9	2	1	3	20	12	0
16.	Rakúsko	7	3	1	4	0	4	4	17	13	0
17.	Rusko	6	14	2	16	9	0	9	75	34	3
18.	Rumunsko	2	1	2	3	0	0	0	3	3	0
19.	Slovinsko	5	1	3	4	3	0	3	4	3	0
20.	Srbsko	9	4	2	6	6	0	6	4	4	5
21.	Španielsko	2	0	1	1	0	0	0	1	1	0
22.	Švajčiarsko	4	0	1	1	0	0	0	2	2	0
23.	Švédsko	2	0	0	0	0	0	0	3	3	0
24.	Taliansko	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0
25.	Turkménsko	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26.	Ukrajina	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27.	USA	15	2	2	4	6	0	6	55	19	0
28.	Veľ. Británia	8	2	4	6	0	0	0	25	20	0
	SPOLU:	145	121	56	177	288	23	311	410	271	184

ÚK SAV, v rámci medzinárodnej výmeny, spolupracuje s mnohými zahraničnými akademickými a vedeckými inštitúciami a knižnicami, s ktorými prebieha výmena dokumentov.

V oblasti medzinárodnej výmeny publikácií registruje knižnica **145 výmenných partnerov z 28 krajín**, z čoho nám 104 aktívnych partnerov zaslalo **311 kníh** (z toho 23 pre ústavy) **v hodnote 6 773 € a 177 titulov periodík** (z toho 56 titulov pre ústavy) **v hodnote 15 930 €**. Periodík spolu prišlo 669 exemplárov. Cena získaných dokumentov je **22 703 €**.

Za nákup a zasielanie (**271 titulov/410 exemplárov**) seriálových publikácií ÚK SAV vynaložila 15 635,85 €. Hodnota odoslaných monografií (**184 ks**) bola 2 693 €. Poštovné predstavovalo 893,50 €. Ekvivalencia v prospech ÚK SAV je **4 374,15 €**.

B: Spracovanie fondov

Získaný prírastok knižničného fondu sa zapisoval do základnej odbornej evidencie, následne vecne spracovával (klasifikácia podľa MDT a konspektu, predmetové heslá v slovenčine a angličtine) a katalogizoval. Počas celého roka sa priebežne realizovala aj retrokatalogizácia.

Spracovanie monografií a dochádzajúcich periodík sa realizovalo výlučne v systéme VIRTUA, vo formáte MARC21 podľa nových pravidiel RDA (Resource Description and Access).

Podľa štatistických výstupov z automatizovaného systému Virtua v roku 2021 operátori ÚK SAV vytvorili:

• nové bibliografické záznamy:	1 143
• upravené bibliografické záznamy:	5 577
• nové holdingové záznamy:	4 109
• upravené holdingy:	5 814
• nové exempláre:	8 107
• upravené exempláre:	14 159

Okrem prírastkov (3 547) bolo v ÚK SAV v procese elektronickej katalogizácie v systéme Virtua v roku 2021 zrekatalogizovaných:

- 1 850 monografií,
- 2 251 exemplárov periodík.

Celkový počet automatizovane spracovaných knižničných jednotiek v systéme Virtua je 344 251.

ÚK SAV, okrem budovania vlastných katalógov, aktívne prispievala aj do **Súborného katalógu periodík v SR** – časť periodiká, ktorý je súčasťou databáz KIS3G:

• nové bibliografické záznamy:	0
• nové holdingové záznamy:	37
• upravené holdingy:	437

C: Ochrana a uchovávanie fondov

Okrem rutínnej prevádzky skladov sa v roku 2021 uskutočnilo 5 vyradovaní. Odpisovali sa dlhodobé straty pracovníkov SAV, čitateľov mimo SAV, poškodené, nezvestné knihy a predovšetkým duplikáty či multiplikáty. Takisto sa aj realizoval prevod z monografií do periodík (312 kn.j.) z dôvodu spracovania daného titulu ako seriálu v databáze KIS3g. Celkovo bolo vyradených 1 131 kn. j. Vyradenie tohto fondu predstavuje úbytok fondu ÚK SAV v roku 2021.

Pri vyradených dokumentoch, ktoré boli v skladoch a neboli značne poškodené, sa postupovalo podľa zákona č. 126/2015 Z.z, teda zoznamy titulov sa vystavili na webe a boli ponúknuté iným knižniciam, predovšetkým s konzervačnou funkciou.

V tomto roku sme pokračovali v pätnásťročnej revízii a v rámci nej bola dokončená revízia signatúry PV, ktorá začala v roku 2020 a bola zrevidovaná signatúra B, ktorá sa nachádza v sklade výpočtového strediska.

4. Knižnično-informačné služby

ÚK SAV poskytovala knižnično-informačné služby širokej čitateľskej verejnosti, pokiaľ to špecifická situácia zapríčinená pandémiou, umožňovala. Pre vedeckých pracovníkov SAV sa poskytovali popri základných službách aj špeciálne služby, napr. medzinárodná medziknižničná výpožičná služba, dlhodobé výpožičky, sprístupňovanie externých elektronických informačných zdrojov, pridelovanie periodík získaných medzinárodnou výmenou, rešeršné služby, metodické a školiace služby a konzultácie.

ÚK SAV podľa oficiálnej štatistiky v databáze čitateľov v rámci projektu KIS3G evidovala celkom k 31. 12. 2021 **2125** aktívnych používateľov (index 0,78) s platným čitateľským preukazom, ktorí počas roka realizovali v systéme výpožičnú transakciu alebo využili iné služby knižnice. Počet návštevníkov dosiahol spolu **17 335**. Z toho počet návštevníkov, ktorí využívali internetové služby, bol **371**. Počet návštevníkov vzdelávacích podujatí prístupných verejnosti bol **560**.

Prostredníctvom internetového portálu <https://www.kis3g.sk/>, cez ktorý sa vstupuje do **Online katalógu monografií a periodík ÚK SAV**, sa v roku 2021 uskutočnilo **139 256** návštev.

Domovskú stránku <https://uk.sav.sk/> navštívilo v roku 2021 **61 964** používateľov internetu. Štatistiky zabezpečuje služba Google Analytics, ktorú knižnica využíva od roku 2018.

	NÁVŠTEVNÍCI 2020	NÁVŠTEVNÍCI 2021	VÝPOŽIČKY 2020	VÝPOŽIČKY 2021
Požičovňa	17 439	15 827	40 553	39 422
Študovňa	1 826	875	2 195	1 469
Lyceálna	20	13	125	70
Podujatia		560		
Patrónka	89	60		
Spolu	19 374	17 335	42 873	40 961

4.1 Výpožičné služby

Celkový počet **výpožičiek** realizovaných prostredníctvom knižnice bol **40 961** (index 0,96). Z hľadiska výkonov je treba popri sledovaní počtu výpožičiek brať do úvahy aj skutočnosť, že používatelia si počas roka objednali a nevyzdvihli **163** knižničných jednotiek. Počet negatívne vybavených žiadaniek bol **38** z celkového počtu **13 050** žiadaných dokumentov.

Bežná pracovná prevádzka počas celého roka bola za obvyklých podmienok od 8.00 do 19.00 h. Žiaľ, pandemická situácia si v roku 2021 vyžiadala skrátenie prevádzkových hodín vo výpožičných službách a v študovni. Časť roka bola knižnica úplne zatvorená, čo súviselo s protiepidemickými opatreniami a s vyhlásením tzv. lockdownu Vládou SR.

Výpožičky celkom 2021	Výpožičky celkom 2020	Index	z výpožičiek celkom		z výpožičiek celkom	
40 961	42 873	0,96	absenčné	prezenčné	monografie	Periodiká
			38 980	1 981	39 729	1 232
					z toho rukopisy 7	

Medziknižničné výpožičné služby

M VS				MMVS			
iným knižniciam		z iných knižníc		iným knižniciam		z iných knižníc	
2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
1 419	1 336	124	80	6	3	160	191
knihy	1 113	Knihy	65	knihy	2	knihy	122
kópie	223	Kópie	15	kópie	1	kópie	69

V rámci medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) do ÚK SAV došlo celkom 1341 žiadaniek (ktoré nám zaslali iné knižnice), z ktorých bolo kladne vybavených **1 336**; do iných knižníc bolo zo strany ÚK SAV odoslaných 86 žiadaniek na dokumenty (alebo kópie), ktoré knižnica nemá vo svojom fonde, z čoho bolo kladne vybavených **80**.

Do zahraničných knižníc bolo v rámci MMVS zaslaných 221 žiadaniek, a z toho bolo kladne vybavených a čitateľom doručených **191** dokumentov/kópií. Zo zahraničných knižníc do ÚK SAV prišli 3 žiadanky, z toho **3** boli kladne vybavené.

4.2 Služby z elektronických informačných zdrojov, rešerše

Elektronické informačné zdroje (ďalej EIZ) predstavujú efektívny informačný nástroj, prostredníctvom ktorého ÚK SAV umožňuje svojim používateľom efektívne získavať požadované informácie. Vyhľadávanie je umožnené formou osobného vyhľadávania v priestoroch knižnice, priamym prístupom z ľubovoľného pracoviska SAV alebo prostredníctvom vzdialeného prístupu (HAN). EIZ zároveň predstavujú významný zdroj informácií pre rešeršné služby poskytované používateľom ÚK SAV.

Štruktúra ponuky EIZ:

- z licencovaných EIZ:
 - obstarala ÚK SAV z účelových prostriedkov rozpočtovej kapitoly SAV,
 - obstaralo CVTI SR v rámci projektov NISPEZ,
 - obstarala SNK v rámci národnej licencie,
- z elektronických informačných zdrojov z produkcie SAV,
- z časovo obmedzených skúšobných prístupov,
- z nadstavbových e-služieb.

Bezplatné časovo obmedzené skúšobné prístupy do EIZ v roku 2021

Skúšobný prístup do GeoScienceWorld eBook Collections – od 1. 11. 2021 do 30. 11. 2021, prístupy do kolekcie viac ako 2200 elektronických kníh od 11 dôveryhodných vydavateľov.

Skúšobné prístupy od spoločnosti Accucoms – od 5. 5. 2021 do 30. 6. 2021, prístupy k medicínskej literatúre:

- Vydavateľ NEJM (New England Journal of Medicine)
- Vydavateľ AAP (American Association of Pediatrics)
- Vydavateľ APAP (American Psychiatric Association Publishing)
- Vydavateľ MIT Press (do 14. 6. 2021)

Nadstavbové e-slужby

ÚK SAV naďalej poskytovala integrované simultánne vyhľadávanie v heterogénnych licencovaných EIZ ako aj v bezplatne dostupnom obsahu (Open Access) informačných zdrojov prostredníctvom tzv. **discovery služby: EBSCO Discovery Service (EDS)**. V EDS používateľ môže vyhľadávať cez index vo všetkých dostupných EIZ integrovaných do platformy EDS z jediného vstupného miesta.

Prístup k zakúpeným EIZ bol pre pracovníkov SAV zabezpečený cez rozsah IP adries a prostredníctvom vzdialeného prístupu HAN. V roku 2021 obsahovala databáza HAN-u spolu **1 876** (index 1,07) zaregistrovaných používateľov, ktorí zrealizovali v priebehu roka **42 399** (index 1,01) vyhľadávaní prostredníctvom tejto e-slужby. Novoregistrovaných používateľov bolo 127.

Externé elektronické informačné zdroje

ÚK SAV v roku 2021 kládla pri akvizícii EIZ dôraz predovšetkým na informačné zabezpečenie základného výskumu v SAV. Obsahovú ponuku zakúpených databáz zabezpečovala zohľadnením aktuálnych trendov a potrieb jednotlivých ústavov SAV. Prístup knižnica zabezpečila tiež pre domovské ústavy redakcií časopisov v príslušných ústavoch.

Zoznam elektronických informačných zdrojov dostupných v roku 2021

American Physical Society – plnotextová databáza periodík zameraná na fyzikálne vedy.

ARCANUM Digitheca – plnotextová databáza zameraná na prístup k tlačným zdrojom maďarskej histórie ako sú vedecké a odborné časopisy, denníky a týždenníky, encyklopédie, zbierky tematických kníh.

Britannica Online – elektronická verzia najznámejšej encyklopédie sveta, ponúka heslá doplnené hypertextom a multimediálnymi súbormi.

Cambridge Journals Online Humanities and Social Sciences – časopisy vydavateľstva Cambridge Press, so zameraním na spoločenské a humanitné vedy.

Cambridge E-Books Online History/Sociology – vybrané vedecké tituly elektronických kníh so zameraním na históriu a sociológiu.

CEEOL - Central and Eastern European Online Library je online knižnica a platforma, ktorá sprístupňuje odborné a vedecké časopisy zo strednej, východnej a juhovýchodnej Európy, so zameraním na humanitné a spoločenské vedy.

De Gruyter – plnotextová multiodborová databáza časopisov.

DigiZeitschriften – plnotextová databáza nemeckých akademických odborných periodík a časopiseckých článkov, prístup do viac ako 200 nemeckých akademických periodík z 19 krajín.

EconLit with Full Text – články databázy EconLit a úplné texty viac ako 600 časopisov vrátane titulov vydavateľstva The American Economic Association.

EZB – projekt Univerzitnej knižnice v Regensburgu, spája univerzitné knižnice v nemecky hovoriacich krajinách, aj vedecké a odborné knižnice v celej Európe, prepojenie na tituly časopisov v licencovaných plnotextových databázach na základe predplatného.

Gale – Multiodborová databáza rozdelená na poddatabázy: AcademicOneFile a GeneralOneFile.

GeoScienceWorld with Full Text – databáza so zameraním na geologické a geografické vedné disciplíny.

GeoRef – špecializovaná databáza bibliografických záznamov, ktorú vytvoril American Geological Institute. Komplexná databáza GeoRef obsahuje viac ako 2,8 mil. bibliografických záznamov literatúry o odbore geológie a geografie celého sveta.

IOPScience – portál s prístupom k rozšírenej kolekcii odborných časopisov pre fyziku a príbuzné vedné disciplíny, so širokou ponukou súvisiacich e-služieb.

JSTOR – archívna plnotextová databáza, prevažne spoločenské vedy.

PNAS (Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America) – elektronická verzia multidisciplinárneho týždenníka.

Oxford Academic Journals – časopisy vydavateľstva Oxford Press so zameraním na spoločenské a humanitné vedy, právo, legislatíva, medicína, matematika a živá príroda.

Psychology and Behavioral Sciences Collection – komplexná databáza obsahujúca informácie ohľadom psychiatrie, psychológie, duševných stavov, antropológie a observačných a experimentálnych metód. Ide o najobsiahlejšiu plnotextovú psychologickú databázu.

RILM Abstracts of Music literature – odborná faktografická licencovaná databáza so zameraním na hudbu.

SAGE Premier – rozsiahla multiodborová časopisecká kolekcia.

ScienceDirect – multiodborová kolekcia plnotextových časopisov vydavateľstva Elsevier Science.

Science Magazine Online – recenzovaný vedecký časopis, určený pre vedné odbory o živej a neživej prírode, zo spoločenských vied: ekonómia, vzdelávanie, filozofia, politológia a sociológia.

Science Signaling – týždenný e-zdroj časopisu Science Magazine Online.

Science Translational Medicine – vedecký časopis pre translačnú medicínu.

SCOPUS – abstraktová, citačná a vyhľadávacia databáza z produkcie vydavateľstva Elsevier Science, zameriava sa na prírodné vedy, techniku, medicínu, spoločenské vedy, ekonomické a environmentálne vedy.

SpringerNature – časopisecké kolekcie vydavateľa SpringerNature multiodborového zamerania.

Taylor and Francis Social Sciences and Humanities – 1480+ vedeckých časopisov so zameraním na spoločenské a humanitné vedy

Web of Science – bibliografická citačná databáza s retrospektívou od roku 1985 po súčasnosť a s prístupom k poprednej svetovej literatúre z medzinárodných konferencií, sympózií, seminárov, kolokvií a pracovných stretnutí.

Current Contents Connect – multidoborová bibliografická časopisecká databáza, prístupná v rámci Web of Science.

Essential Science Indicators – scientometrická databáza, ktorá poskytuje prehľad o svetových trendoch vo vede, o popredných vedcoch, špičkových inštitúciách a najcitovanejších prácach.

Journal Citation Reports – bibliografická scientometrická databáza, prístupná v rámci Web of Science.

Web of Science Core Collection – (poznámka: premenované z pôvodného Web of Science) elektronická služba s prístupom do produktov CCC, JCR a WOS obohatená o databázu

Essential Science Indicators

Wiley Online Library – multidoborová plnotextová databáza periodík a vybraných e-kníc.

Tabuľka využívania zakúpených prístupov do EIZ v roku 2021

Názov databázy	Full Text	Search	Poznámka
Current Contents Connect	116	8 046	NISPEZ
Journal Citation Reports	-	5 220	NISPEZ
Essential Science Indicators	-	268	NISPEZ
Data Citation Index	-	54	NISPEZ
BIOSYS Citation Index	-	277	NISPEZ
Web of Science Core Collection	13 055	234 163	NISPEZ
Web of Science (cez „all db vyhľadavanie“)	1 497	23 152	NISPEZ
Springer Nature	-	33 633	NISPEZ
SpringerLink	-	48 794	NISPEZ
Wiley Online Library	-	51 702	NISPEZ
CEEOL	2 016	129	SAV
EBSCOhost	1 056	8 468	SAV
EBSCO – portál EDS	220	5 941	SAV
SCOPUS	-	133 321	SAV
ScienceDirect	14 557	126 298	SAV
RILM Abstract of Music Literature	91	7 336	SAV
GeoRef	-	2 814	SAV
EconLit with Full Text	594	7 757	SAV

Psychology and Behavioral Sciences Collection	953	7 417	SAV
PsycInfo	876	7 342	SAV
GeoScienceWorld with Full Text	-	89	SAV
EZB	79	-	SAV
JSTOR	-	4 129	SAV
IOPScience	11 376	-	SAV
APS	4 899	26 135	SAV
SAGE Journal Online	-	*	SAV
Science Magazine Online	*	-	SAV
Science Signaling	*	-	SAV
Science Translational Medicine	*	-	SAV
PNAS	6 221	144	SAV
Britannica Online	-	230 588	SAV
Gale	402	841	SNK
ARCANUM Digitheca	-	*	SAV
De Gruyter	*	-	SAV
Cambridge Journals Online	3768	1 231	SAV
Oxford Journals	-	13 241	SAV
Taylor & Francis - Social Science & Humanities Library	*	*	SAV
ProQuest Ebook Central	-	1 793	SAV
SPOLU	61 776	990 323	

* nie všetky štatistické ukazovatele využívania EIZ boli v čase písania výročnej správy dostupné

Vyhodnotenie štatistických prehľadov

Štatistika návštevnosti databáz 2021, v porovnaní s minulým rokom (2020), zaznamenala odchýlky v prístupoch k plným textom, čo však bolo spôsobené najmä zmenami v spôsobe merania sledovaných metrík využívania databáz (vyhľadávania a prístup k plným textom). Naďalej pokračoval záujem o využívanie plných textov z EIZ, čo potvrdzuje potrebnosť elektronických informačných zdrojov vo fonde Ústrednej knižnice SAV.

Za **elektronické informačné zdroje** sme v roku 2021 (spravidla ako predplatné na rok 2022) uhradili **260 432,95 €**. Za trvalý nákup e-kníh sme **vynaložili 11 097,90 €**. **Okrem toho sa na vedecké databázy, prostredníctvom CSČ SAV, minulo 313 783,24 €**.

ÚK SAV v priebehu roka poskytovala takisto **rešeršné služby a inštruktáže k EIZ**. Okrem vypracovaných rešerší na zadané témy boli priebežne poskytované tzv. asistované rešerše mimoakademickým používateľom ÚK SAV, najmä študentom a doktorandom. Rešeršné služby boli realizované priebežne podľa konkrétnej požiadavky, bolo vypracovaných **82 rešeršných tém** (klasická i asistovaná rešerš).

V roku 2021 boli uskutočnené 2 podujatia (jedno podujatie v priestoroch ÚK SAV a jedno podujatie on-line) zamerané na podporu využívania EIZ.

4.3 Konzultačné a referenčné služby

Konzultačné a referenčné služby boli priebežne počas roka poskytované používateľom v knižnici alebo zasielané elektronickou poštou. Pre knižnično-informačných pracovníkov ústavov SAV boli poskytované osobné konzultácie a inštruktáže, zvlášť pre nových pracovníkov jednotlivých ústavov SAV a pre potreby pracovníkov so zameraním na evidenciu publikačnej činnosti SAV, ako aj spolupráca na budovaní podkladov pre databázu publikačnej činnosti SAV.

Knižnica v rámci svojich e-služieb naďalej spravuje inštitucionálny profil v sociálnej sieti **Facebook** (FB) ako ďalší z informačno-komunikačných kanálov pre užívateľov služieb knižnice. Primárnou funkciou tejto stránky je zabezpečenie informovanosti používateľov. Počet unikátnych užívateľov, na ktorých mala naša Facebook stránka celkový dosah, bol za rok 2021 – **23 194** a celkovo získala **1 279 followerov**. Knižnica spravuje svoj profil i na sociálnej sieti **Instagram**. Táto sieť slúži na zdieľanie fotiek a je obľúbená najmä u mladých ľudí.

Ústredná knižnica SAV naďalej ponúka referenčnú službu – **ONLINE chat**. Služba je určená všetkým návštevníkom webu a spája používateľov s informačnými pracovníkmi našej knižnice a poznatkami v reálnom čase „tu a teraz“. Žiaľ, momentálne nie je v silách knižnice, aby zabezpečila poskytovanie služby 24 hodín denne, no je možné zanechať na chate v režime offline správu, na ktorú pracovníci odpovedia ihneď, akonáhle to je možné. Ústredná knižnica SAV dostala prostredníctvom chatu spolu 205 správ, z toho 148 správ bolo odkomunikovaných online a 57 offline.

Služba „**Spýtajte sa knižnice**“ sa realizuje v rámci projektu Slovenskej národnej knižnice. Tento projekt zahŕňa slovenské knižnice, ktoré sú ochotné participovať na spoločnom projekte pre riešenie problémov a zveľaďovanie knižničných služieb. V roku 2021 sme zaznamenali 9 dotazov a reakcií prostredníctvom tejto služby.

5. Podpora vedy

Odbor podpory vedy (OPV) zabezpečuje výkony takých odborných činností, ktoré sa dali viac-menej bez problémov v úplnom rozsahu realizovať aj počas dodržiavania uložených alebo odporúčaných pandemických opatrení v režime „home office“. Prácu z domu zamestnanci realizovali hlavne v mesiacoch január – máj, a potom v mesiaci december.

Správa centrálnej evidencie publikačnej činnosti a ohlasov patrí medzi nosné činnosti OPV, pretože je využívaná (okrem iného) aj na spracovanie podkladov o publikačných výstupoch pre potreby hodnotenia ústavov a vedcov, ktoré sa premieta do výkonového financovania. Generovaniu výstupov pre výročné správy organizácií SAV, či spracovaniu štatistických podkladov pre výkonové financovanie, vždy predchádza kontrola a odstraňovanie chýb v databáze ARL. Chyby, ktoré urobili spracovateľky na ústavoch, sa odstraňujú v súčinnosti s ústavmi.

OPV poskytuje množstvo mailových a telefonických konzultácií; okrem toho pracovníci ÚK SAV vkladajú do databázy údaje, ktoré neovplyvňujú kategorizáciu, naopak, môžu odbremeniť spracovateľov (doťahovanie identifikačných čísel záznamov z WoS a Scopus, zapisovanie kvartilov a pod.).

Štatistika výkonov zamestnancov OPV (podľa štatistických údajov zo systému ARL):

○ editácia záznamov (odstraňovanie a dopĺňanie údajov)	21 687 EPCA + 315 autority
○ počet nových záznamov	174 EPCA + 25 autority
○ rozporovanie nesprávnych kategórií	1 357
○ počet skontrolovaných citácií	57 116
- počet zistených formálnych chýb	636
- počet nesprávnych kategórií	120

V roku 2021 spracovávali publikačnú činnosť pracovníkov SAV všetky vedecké ústavy SAV.

Stav centrálnej databázy k 31.12.2021:

bibliografické záznamy celkom:	232 468
- z toho počet nových záznamov vytvorených v r. 2021:	7 496
autoritatívne záznamy celkom:	151 227
- z toho počet nových záznamov vytvorených v r. 2021:	5 768

Na spracovanie dokumentov vlastných knižníc využívajú ústavy systém **ARL** – modul Katalóg (22 ústavov). Katalóg je k dispozícii aj verejnosti v Katalógu knižničných fondov ústavov SAV na: <https://www.library.sk/arl-sav/sk/>.

Celkovo v roku 2021 v tomto module pribudlo 3 636 bibliografických záznamov a 3 053 holdingových záznamov.

ÚK SAV v roku 2021 realizovala 7 individuálnych školení spracovateľov, pričom konzultácie a metodickú pomoc im poskytuje prakticky denno-denne, primárna je forma mailovej komunikácie. Keďže v ostatnom čase dodávateľ knižničného softvéru a katalógu realizoval viacero vynútených zmien v systéme, informácie o nich ÚK SAV spracovala pre spracovateľov formou prezentácie, ale aj jej videozáznamu.

V súvislosti s uplatnením novej metodiky **výkonového financovania** v SAV, po realizovaní kontroly a následných opráv, ktoré sa robili v súčinnosti s ústavmi v niekoľkých etapách, ÚK SAV:

- po strojovom importe príznaku pre časopisy, ktoré spadajú do 1. decilu podľa SJR kategórií (z ručne spracovaného podkladu zo ScimagoJR), realizovala manuálnu kontrolu a odstraňovanie chýb,
- kontrolovala správnosť označení korešpondenčných a EC autorov v I. a II. OV,
- pre 3.OV pripravila podklady pre „monografie osobitného významu“, čomu predchádzala príprava komentovaného zoznamu monografií a monografických štúdií (prípadne recenzovaných vedeckých zborníkov) na kontrolu správnosti ústavom priradenej kategorizácie, ktorú expertne vykonali členovia oddelenia vied,
- skontrolovala duplicity vo vykazovaní monografií a monografických štúdií v SAV a CREPČ,
- aktualizovala podklady pre výkonové financovanie za rok 2019 a pripravila podklady za rok 2020 (po zmenách metodiky), ktoré obsahujú za každý ústav:
 - o excelovský výstup publikačnej činnosti zahrnutej do metodiky výkonového financovania s metrikami,
 - o štatistickú tabuľku s kvartilmi podľa SJR generovanú OPV cez systém ELVYS a
 - o zoznam publikačnej činnosti generovaný OPV cez systém ELVYS,
 - o pre každé oddelenie vied sa napokon vypracovali prehľadné tabuľky, údaje z ktorých mohli byť prenesené do systému pre výpočet dotácie,
- pripravila analýzu „špičkových prác“ (podľa zložitej metodiky a overovania údajov v Scimago a v Nature Index a v Nordic list),
- pripravila analýzu najcitovanejších prác (+ s doplnenými kritériami podľa požiadaviek P SAV); na výber najcitovanejších prác ÚK SAV spracovala podklady z databázy rovnako pre každý ústav SAV osobitne, pričom práca si vyžadovala manuálne určenie 2 najcitovanejších prác a overenie, či ústav nebol ocenený za túto prácu v minulých rokoch.

Okrem toho OPV v oblasti spracovania podkladov o publikačnej činnosti realizoval v priebehu roka viacero aktivít, ktoré súviseli s potrebami konkrétnych vedeckých pracovníkov alebo organizácií SAV v oblasti iného kariérneho postupu, či uchádzania sa o vedecké a kvalifikačné hodnosti, projekty, granty a pod.:

- o príprava podkladov o publikačnej činnosti a ohlasoch autorov – uchádzačov o pridelenie vedecko-kvalifikačných stupňov, žiadostí o DrSc. a projektov APVV (5 osôb),
- o spracovanie analýzy, ako autori z 2.OV SAV publikovali za posledné 3 roky vo vydavateľstve MDPI,
- o spracovanie analýzy o prieniku publikácií evidovaných v SAV a CREPČ,
- o na žiadosť podpredsedu SAV pre vedu spracovanie podkladov o publikačnej činnosti SAV za roky 2018 a 2019 pre MŠVVaŠ SR,
- o na žiadosť Ústavu výskumu sociálnej komunikácie spracovanie prehľadu o excelentných výstupoch publikačnej činnosti ústavov SAV za ostatných 5 rokov z pohľadu rodového zastúpenia autorov z ústavu a prvých autorov z ústavu pre vedecký projekt *ATHENA H2020 project on Gender Equality* (v spolupráci s vybranými zamestnancami ÚK SAV mimo OPV),
- o analytické výstupy pre organizačné zložky centier pre potreby delenia prostriedkov získaných za výkonové financovanie (CESPSY, CEVU).

Administrácia a prideľovanie DOI (Digital Object Identifier) je služba, ktorú ÚK SAV v oblasti **podpory vedeckého publikovania** zaviedla v roku 2018 po získaní plateného členstva v združení PILA (CrossRef). Realizuje ju OPV a OMPČ. V uplynulom roku knižnica uzavrela formálne zmluvy so 6 ďalšími ústavmi SAV (Ústav orientistiky SAV, Ústav štátu a práva SAV, Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV, Centrum vied o umení SAV, org. zložka Ústav dejín umenia, Slavistický ústav J. Stanislava SAV, Ústav etnológie a soc. antropológie). Spolu aktívne

využívalo k 31. 12. 2021 službu **21 organizácií SAV**, a to nielen pre články z časopisov, ale aj pre monografie a kapitoly z monografií. Celkom ÚK SAV registrovala za rok 2021 **1 008 DOI (index 1,48)**. Spätná väzba od ústavov je pozitívna, pričom nie je zanedbateľná ani ekonomická výhodnosť registrovania DOI cez ÚK SAV (v porovnaní so službami komerčných vydavateľov). ÚK SAV platí ročný členský poplatok do PILA a ústavy jej refundujú len reálne vynaložené poplatky za DOI podľa cenníka agentúry (napr. 1 USD za článok). Z tohto dôvodu, ako aj z dôvodu lepšieho fungovania odkazov cez DOI registrovaných ÚK SAV, k nám postupne prechádzajú aj časopisy ústavov SAV s inými DOI prefixami.

Práve kvôli zabezpečeniu funkčných trvalých odkazov boli prekontrolované všetky URL nami registrovaných DOI (cca 2500), ako aj URL adries PDF verzií plných textov na webe. Linky na PDF formáty sú naďalej poskytované agentúre CrossRef pri registrácii identifikátora tak, ako sa to požaduje z dôvodu využívania doplnkovej služby CrossCheck Plagiarism Screening Service. Službu pilotne využíva časopis General Physiology and Biophysics.

Štatistika DOI zaregistrovaných v Crossref za rok 2021

ÚSTAV	POČET PRIDELENÝCH DOI SPOLU	POČET DOI – MONOGRAFIE + KAPITOLY	POČET DOI – ČLÁNKY V ČASOPISOCH	POČET ČASOPISOV
Archeologický ústav SAV	107		107	2
Astronomický ústav SAV	27		27	1
Centrum spoločenských a psychologických vied SAV	47	1+6	40	3
Centrum vied o umení SAV	73	13	60	2
Ekonomický ústav SAV	39		39	1
Filozofický ústav SAV	114		114	2
Geografický ústav SAV	20		20	1
Historický ústav SAV	113		113	2
Slavistický ústav JS SAV	56		56	1
Sociologický ústav SAV	22		22	1
Ústav ekológie lesa SAV	10		10	1
Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV	43	32	11	1
Ústav hudobnej vedy SAV	13		13	1
Ústav hydrológie SAV	36		36	1
Ústav informatiky SAV	69		69	1
Ústav politických vied SAV	10	1	9	1
Ústav orientalistiky SAV	17	1	16	
Ústav slovenskej literatúry SAV	81		81	1
Ústav svetovej literatúry SAV	57	1	56	1
Ústav štátu a práva SAV	14		14	1
Ústav vied o Zemi SAV	40		40	2
spolu	1008	55	953	27

Úloha ÚK SAV v podpore otvoreného prístupu (Open Access) je predovšetkým **široť osvetu a povedomie o princípoch OA medzi vedcami.**

V roku 2021 sa ÚK SAV aktívne zapojila do **Týždňa otvoreného prístupu** (Open Access week 25. – 31. 10. 2021). Počas troch dní bolo celkom realizovaných 6 webinárov o rôznych aspektoch OA a open science. Niektoré z tém boli opätovne prezentované aj v rámci webinára pre doktorandov SAV, ktoré boli ÚK SAV realizované dopytovo, teda na požiadanie vedenia SAV. Prezentácie z webinárov sú dostupné na webstránke uk.sav.sk v podobe videí z webinárov a powerpointových prezentácií. Tabuľka o podujatiach – vid' ďalej.

OPV aj v roku 2021 pomáhala viacerým redakciám **časopisov vydávaných v SAV** formálne vylepšiť ich prezentáciu na webe (online vydávanie), ale aj definovať a splniť štandardy vedeckého OA časopisu, medzi ktoré patrí aj šírenie chráneného obsahu pod verejnou licenciou Creative Commons. Pred samotnou komunikáciou s redakciou časopisu či vedením vydávajúcej organizácie SAV zamestnanci OPV spracovali celkovú analýzu viditeľnosti časopisu a popísali návrhy na zmeny, ktoré vydavateľ môže postupne, podľa uváženia, realizovať. Zamerali sa hlavne na časopisy, ktorým bolo ponúknuté zavedenie DOI, alebo na tie, ktoré mali víziu či predpoklad registrácie v Directory of Open Access Journals (ARS, Musicologica Slovaca, Ekonomický časopis, Historický časopis, Právny obzor, Slavica Slovaca, Slovenská reč, Computing and Informatics, Powder Metallurgy Progress, Etnologické rozpravy). Zamestnanci ÚK SAV sa osobne zúčastnili rokovaní o časopisoch, resp. o publikáciách v Archeologickom ústave SAV, v JÚLŠ SAV, v Slavistickom ústave, v ÚMMS SAV, v ÚŠAP, v Ústave informatiky SAV, v Sociologickom ústave SAV, v CVoU – Ústave dejín umenia; ostatná komunikácia bola v online priestore. ÚK SAV sa nestretla s odmietavým postojom redakcie ani v jednom prípade, posun v kvalite OA časopisov SAV je síce pomalý, ale zrejímavý. Osobitne nás teší zápis časopisov *Studia Politica Slovaca* a *Architektúra a urbanizmus* do DOAJ, ktorý redakcie dosiahli.

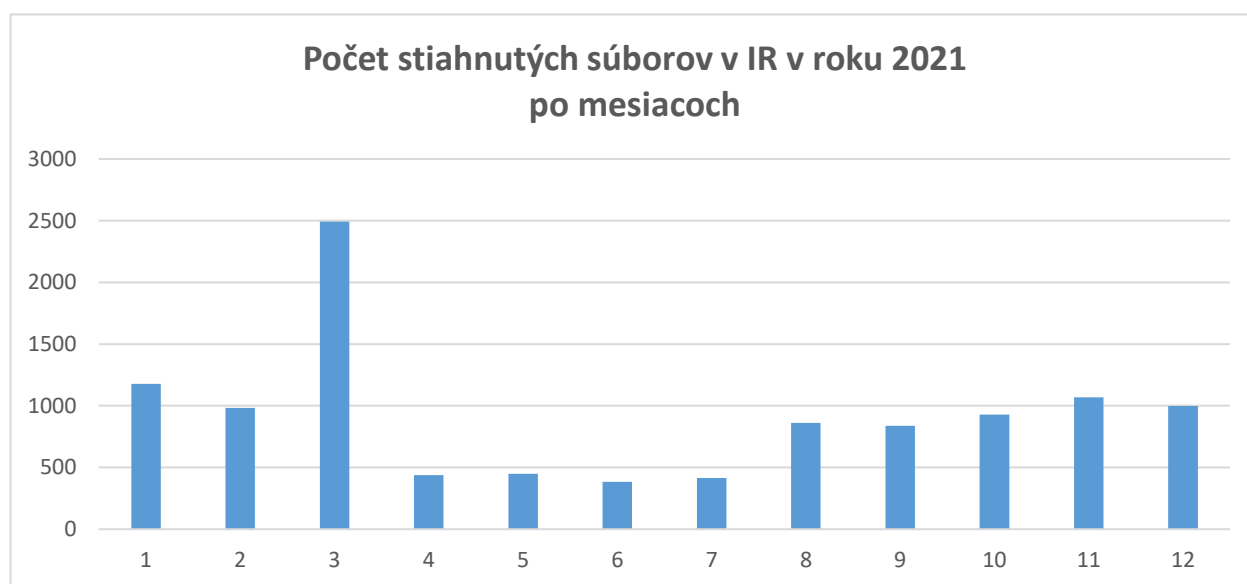
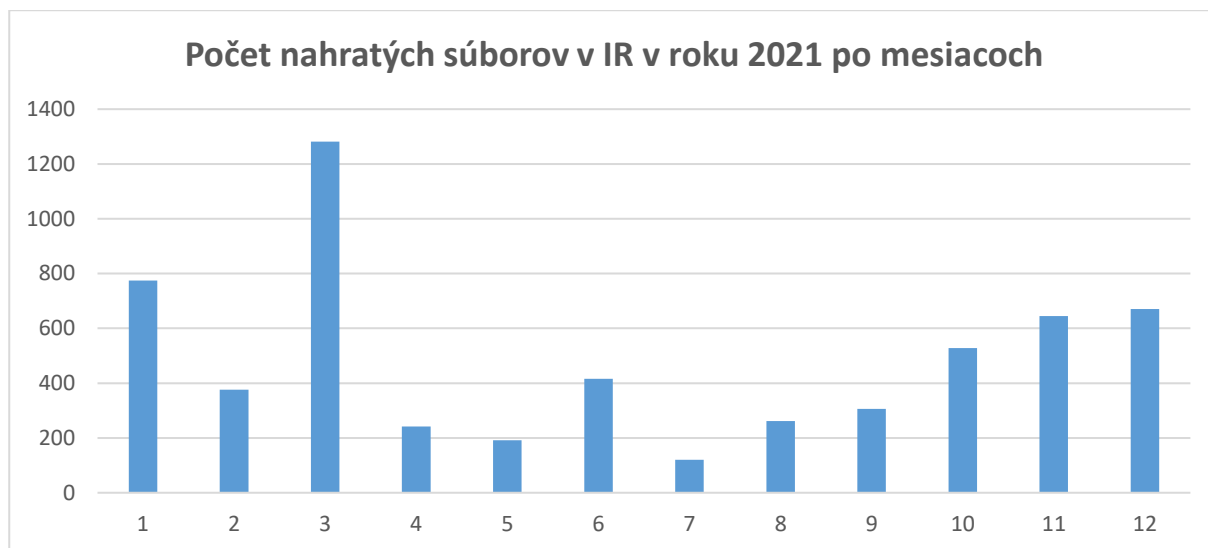
OPV priebežne aktualizuje interný prehľad o stave časopisov v SAV podľa rôznych kritérií, ktorý je podkladom pre konkrétnu spoluprácu s redakciou, či už pôjde o DOI, licenčnú politiku, indexovanie v databázach a pod. Zoznam sme poskytli na využitie pri hodnotení časopisov aj Edičnej rade SAV. Údaje o časopisoch SAV sme tiež aktualizovali o informácie o indexovaní v databázach aj pre text Výročnej správy SAV za rok 2020.

OPV tiež reagoval na oslovenie od **VEDY**, vydavateľstva SAV, aby sme pomohli preskúmať možnosti indexovania ich knižnej produkcie v databázach WoS a Scopus. Komunikácia s šéfredaktorom, resp. samotný proces zvýšenia kvality nielen vydávanej produkcie vydavateľstva, ale aj jeho viditeľnosti a prezentovania sa v online priestore, nie sú ukončené. Kritériá na posudzovanie vedeckých vydavateľov a ich *best practices* sú veľmi náročné, nedomnievame sa, že by VEDA mohla byť v tomto v krátkom čase úspešná bez výrazných zmien v edičnej praxi.

Reálnym činom uplatnenia otvoreného prístupu je napĺňanie **Inštitucionálneho Repozitára SAV** organizáciami SAV na základe Smernice o Inštitucionálnom repozitári SAV, ktorá bola prijatá v roku 2020. Smernica je prelomová v tom, že pre vedecké a odborné publikácie, ktorých vydavateľom je sama organizácia SAV, ukladá povinnosť sprístupniť plný text v IR SAV buď okamžite, alebo najneskôr po uplynutí stanoveného embarga (6 alebo 12 mesiacov pre SSaH). Nie všetky organizácie SAV však pristupujú k povinnostiam vyplývajúcim zo smernice rovnako; OPV sa snaží implementovaniu smernice napomôcť nielen individuálnou pomocou spracovateľom, ale aj tým, že zamestnankyne samy vkladajú prílohy do IR.

Rok 2021 priniesol takéto štatistiky IR:

- Počet nahratých súborov v IR SAV: 5 814 (z celkového počtu 12 132); index 0,74
- Počet stiahnutých súborov z IR SAV: 11 036 (z celkového počtu 17 710), index 1,65

Počas roka sme opätovne ponúkali vedeckým pracovníkom možnosť asistovaného zriaďovania a editovania **profilov pre vedcov** (PUBLONS – Researcher ID, **ORCID**, Scopus – Author ID). Ponuku využil hromadne Slavistický a Chemický ústav. Celkom zamestnanci OPV pomohli vytvoriť profily **76** vedcom; profily zriadené skôr sme mohli editovať, pokiaľ si vedec túto možnosť v ORCID zvolil. Osobitné konzultácie boli poskytnuté knihovníčke z ÚŠAP SAV a v Ústave merania SAV. S osobnými profilmi súvisí aj permanentná aktivita OPV – zadávanie opráv a korekcií údajov v databázach WoS a Scopus. V roku 2021 sa tieto zmeny týkali aj opráv vydavateľa časopisu SAV a jeho teritoriality v Master Journal List (WoS).

Kvôli zlepšeniu kompetencií publikačného poradcu absolvovala A. Doktorová v CVTI kurz *OA II – Open Access infraštruktúra*. Bezprostredne po tejto akcii OPV absolvoval dvojstranné online stretnutie so zástupcami CVTI SR, ktorí majú v kompetencii prípravu národného repozitára pre VaV v SR.

Téma možného zapojenia sa SAV do **Centrálneho registra publikačnej činnosti a ohlasov**, resp. existencia vyhlášky MŠVVaŠ SR č. č. 397/2020 Z. z. z 5.12.2020 o centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti a centrálnom registri evidencie umeleckej činnosti, počas celého roka

značne zamestnávala OPV a aj OMPČ. Aj keď SAV podľa aktuálneho právneho stavu nemôže prispievať do CREPČ, ÚK SAV:

- sa snažila analyzovať svoje nastavenia v systéme a systémové procesy v centrálnej databáze SAV a porovnať ich s nastaveniami a potrebami reálnych účastníkov CREPČ, ktorí využívajú rovnaký knižnično-informačný systém (ARL),
- pravidelne sa zúčastňovala online stretnutí ARL akademických knižníc, s ktorými spoluvytvárala podklady pre dodávateľa systému s cieľom úpravy jeho funkcionality podľa novej vyhlášky,
- študovala metodické pokyny a odporúčania CREPČ, dožadovala sa doplňujúcich informácií od odboru hodnotenia publikačnej činnosti v CVTI SR (s čiastočnou úspešnosťou),
- iniciovala rozhovory a prezentácie o SAV a možnej implementácii novej vyhlášky, reagovala na požiadavky (porada riaditeľov 3.OV, podpredsedovia OV, Komisia pre informačné a komunikačné technológie, Výbor Snemu SAV),
- iniciovala na rokovaní Predsedníctva SAV cez KIT návrh dodatku č. 1 k Smernici č. 303/A/2015 o evidencii publikačnej činnosti organizácií SAV týkajúci sa duálneho označovania prác a ohlasov, teda aj podľa vyhlášky 397/2020 Z. z. o CREPČ.

Problematika CREPČ, resp. možného zjednotenia princípov vykazovania publikačnej činnosti a ohlasov v celej akademickej komunite v SR, bude vyžadovať ešte veľa úsilia.

Uskutočňovanie výskumu v odboroch hlavnej činnosti ÚK SAV a **správu a ochranu historického knižničného fondu** zabezpečuje v plnom rozsahu len jedna pracovníčka ÚK SAV doc. Mgr. Ivona Kollárová, PhD.

Spracovanie historických dokumentov a ich ochrana patrí medzi rutinné a systematické činnosti, ktoré si ale vyžadujú vysoko odborné kompetencie. Odborná pracovníčka spracovávala knihy a tlačené dokumenty Lyceálnej knižnice sig. Lyc C – 2100 záznamov a 373 rukopisov. Spracované dokumenty sú vždy zároveň **fyzicky očistené**.

Úplne zdigitalizovaných bolo 44 kníh a rukopisov. Digitálne kópie sa sprístupňujú prostredníctvom služby MEDIAINFO, ktorá si vyžaduje dôsledné spracovanie popisných údajov digitálnych objektov, ako aj ich následnú administráciu.

V roku 2021 poskytla Európska únia podporu projektu **eArchiving for Engineering and Science Library**, ktorý vznikol na základe spolupráce spoločnosti Piqu, Airbus v Španielsku a Ústrednou knižnicou SAV. Je to projekt vývoja systémov digitálneho uchovávania dát v súlade so špecifikáciami eArchiving-u, teda európskymi štandardami pre dlhodobé uchovávanie dát. Dôležitou súčasťou projektu bude vývoj nových modulov systému piquConnect, poskytujúcemu užívateľsky prívetivý a jednoduchý spôsob uchovávania informácií.

Na požiadanie partnera projektu zamestnankyňa OPV realizovala cielený výber jedinečných starých tlačí a rukopisov zo zbierok knižnice, ktoré zdigitalizovala. Digitálne objekty boli použité v prezentácii firmy PIQL na EXPO 2021 v Dubaji.

V rámci edície Pečate (Literárne a informačné centrum) pokračovala archívnym výskumom v Archíve mesta Bratislava a v Slovenskom národnom archíve príprava monografie *Landerer – vydavateľ v premenách 18. storočia*.

V roku 2021 pokračovala ÚK SAV v zabezpečovaní činnosti redakčného pracoviska európskeho elektronického časopisu akademií vied krajín V4 „**The Central European Journal of the Social Sciences and Humanities - CEJSH**“. Počas roka v spolupráci s redakciami zabezpečovala vkladanie anglických abstraktov štúdií, ktoré boli publikované v spoločenskovedných časopisoch SAV a niektorých akademických časopisoch, do databázy so sídlom v Poznani

(<http://cejsh.icm.edu.pl/>). S tým súvisí aj príprava abstraktov od jednotlivých redakcií (textová úprava, jazyková kontrola, atď.). Začala sa aj postupná retrospektívna kontrola databázy a dopĺňanie odkazov (URL) na fulltexty. V roku 2021 kooperovalo na budovaní databázy CEJSH 20 redakcií spoločenskovedných periodík SAV a 10 externých redakcií. Počet zredigovaných záznamov bol 629.

6. Automatizácia knižničných agend

Automatizácia vnútorných knižničných procesov a výpožičných transakcií bola naďalej zabezpečovaná v rámci projektu KIS3G (garant Slovenská národná knižnica, Martin).

Obnovila sa ročná licencia na softvér pre vzdialený prístup k databázam pod názvom Hidden Automatic Navigator (HAN) a to už vo verzii 5.0 vrátane ročnej podpory – supportu zo strany dodávateľa.

V rámci procesu modernizácie knižnice a jej vybavenosti sme priebežne zabezpečovali technickú vybavenosť pre lepšiu a plynulejšiu chod knižnice. V roku 2021 sme zakúpili dva notebooky, štyri počítače pre zamestnancov a jeden záložný zdroj do serverovne.

Zmluvou o prenájme troch kvalitných kopírovacích zariadení od spoločnosti Copy Office (s mesačnými poplatkami) sme pokryli ťažiskovú potrebu tlače, kopírovania či skenovania dokumentov v študovni i na pracoviskách ÚK SAV. Súčasťou služby je aj dodanie spotrebného materiálu (tonery) a zabezpečenie servisov a opráv, či prípadných doplnkových nastavení.

ÚK SAV v roku 2021 začala riešiť pilotný projekt, ktorého cieľom je zozbieranie a zistenie relevantných požiadaviek na knižnično-informačný systém KOHA za jednotlivé odbory v rámci ÚK SAV, výkon analýzy používateľských rozhraní a existujúcich dátových štruktúr vo vybraných fondoch a systémoch. Hlavnou úlohou je otestovať možnosť nasadenia open source riešenia knižnično-informačného systému v prostredí ÚK SAV. Spolupráca na pilotnom projekte prebieha na základe Memoranda o spolupráci medzi spoločnosťou TEMPEST a. s. a ÚK SAV.

V roku 2021 prebehlo testovanie systému na vzorke migrovaných dát z pôvodného knižničného systému. Prioritou je modernizácia systému a prepojenie knižnično-informačných služieb, vrátane tých, ktoré sa doteraz robili mimo knižničný systém. Dôležitá je taktiež bezpečnosť systému a funkcionálnosť jednotlivých súčastí, modulov. V budúcnosti plánujeme aj inovácie (napr. digitálne preukazy - ak sa podarí nájsť vhodné riešenie pre knižnicu).

Stav výpočtovej techniky k 31. 12. 2021:

- počet serverov: 2
- počet PC: 77
 - z toho: klasický (49), notebook (8), tenký klient (20)
 - z toho pripojených na internet: 60
- počet PC prístupných používateľom: 32
 - z toho pripojených na internet: 32

7. Metodická činnosť

Vo vzťahu ku KIS SAV bola najdôležitejšou úlohou knižnice, tak ako po minulé roky, pomoc pri zorientovaní sa a pri využívaní aktuálne prístupných elektronických informačných zdrojov (EIZ), pomoc pri evidencii a kategorizácii publikačnej činnosti a ohlasov pracovníkov ústavov SAV a taktiež metodická pomoc a poradenstvo pri spracovaní ročného štatistického výkazu o knižnici za rok 2020 a pomoc pri vyplňaní kapitoly 10 – Činnosť knižnično-informačného pracoviska vo Výročnej správe jednotlivých ústavov.

Spracovanie **Ročných výkazov o činnosti knižnice** v sieti SAV za rok 2020 prebiehalo rovnako ako minulý rok. Ročné výkazy o činnosti knižnice za rok 2020 mohli knižnice poskytnúť na dopĺňovanie, overovanie a opravu len dobrovoľne. Všetkým knižniciam, ktoré prejavili záujem o pomoc alebo kontrolu výkazov, bola Ústredná knižnica SAV ochotná poskytnúť metodickú pomoc a bolo vykonaných niekoľko desiatok konzultácií pracovníkom ústavných knižníc, ktorí boli za spracovanie zodpovední.

Ústredná knižnica SAV i v roku 2021 vydala **Informačný bulletin ÚK SAV**; obsah bol orientovaný na články, ktoré majú knižnično-informačným pracovníkom a spracovateľom publikačnej činnosti pomôcť zorientovať sa nielen v priamo knižničnej oblasti, ale aj v príbuzných oblastiach. Čitateľ sa bližšie mohol oboznámiť s vyhláškou MŠVVaŠ SR č. 397/2020 Z. z. o centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti a centrálnom registri evidencie umeleckej činnosti a zistiť, čo prináša alebo čo môže znamenať jej prijatie pre SAV. Jedným z často skloňovaných pojmov je v posledných rokoch pojem plagiátorstvo. V snahe zabrániť plagiátorským praktikám boli vyvinuté rôzne systémy, ktoré majú takéto počiny odhaliť a eliminovať ich. Jedným z antiplagiátorských systémov je Similarity Check, ktorý je priblížený v ďalšom z článkov bulletinu. Jednou z hlavných činností ÚK SAV je uskutočňovanie výskumu; ten je možné vykonávať aj prostredníctvom projektov. Cieľom projektu Intelektuálne dedičstvo a vedecká komunikácia 1500-1800 so slovenskými vzťahmi ako súčasť európskej histórie a identity bolo prispieť k poznaniu vedeckých a kultúrnych transferov a overiť hypotézu o integrovaní vzdelaneckej komunity na území dnešného Slovenska do širších vzdelaneckých sietí. Digitalizácia mení informačnú paradigmu spoločnosti a formuje nové informačné prostredie, v ktorom sa podstatne mení aj význam slov text a dokument. V roku 2021 Ústredná knižnica SAV v spolupráci s Centrom vedecko-technickým informácií SR sprístupnila virtuálnu študovňu, kde čitatelia majú možnosť študovať historické dokumenty. V pláne je toto virtuálne prostredie obohacovať každý rok o ďalšie písomné pamiatky.

8. Publikačná a prednášková činnosť

8.1 Publikačná činnosť (zoznam je uvedený v prílohe C)

Tabuľka Štatistika vybraných kategórií publikácií

PUBLIKAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 2021/ doplňky z r. 2020
1. Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v domácich vydavateľstvách (AAB, ABB)	0 / 0
2. Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v zahraničných vydavateľstvách (AAA, ABA)	0 / 0
3. Odborné monografie, vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v domácich vydavateľstvách (BAB, ACB, CAB)	1 / 0
4. Odborné monografie a vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v zahraničných vydavateľstvách (BAA, ACA, CAA)	0 / 0
5. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v domácich vydavateľstvách (ABD)	0 / 0
6. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách (ABC)	0 / 0
7. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v domácich vydavateľstvách (BBB, ACD)	0 / 0
8. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v zahraničných vydavateľstvách (BBA, ACC)	0 / 0
9. Vedecké práce registrované v Current Contents Connect (ADCA, ADCB, ADDA, ADDB)	0 / 0
10. Vedecké práce registrované vo Web of Science Core Collection alebo Scopus (ADMA, ADMB, ADNA, ADNB)	1 / 0
11. Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch (ADFA, ADFB)	0 / 0
12. Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch (ADEA, ADEB)	0 / 0
13. Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch (AEDA)	0 / 1
14. Vedecké práce v zahraničných recenzovaných zborníkoch (AECA)	0 / 0
15. Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách (AFB, AFD)	0 / 0
16. Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách (AFA, AFC)	0 / 0
17. Vydané periodiká evidované v CCC, WoS Core Collection, SCOPUS	0
18. Ostatné vydané periodiká	0
19. Zostavovateľské práce knižného charakteru (FAI)	0 / 0
20. Preklady vedeckých a odborných textov (EAJ)	0 / 0
21. Heslá v odborných terminologických slovníkoch a encyklopédiách (BDA, BDB)	0 / 0
22. Recenzie v časopisoch a zborníkoch	1 / 0

(EDI)

Evidujú sa len tie práce zamestnancov a doktorandov, v ktorých je uvedená afiliácia k organizácii

Tabuľka Štatistika vedeckých prác podľa kvartilu vedeckého časopisu

Kvartil vedeckého časopisu	Q1	Q2	Q3	Q4	Spolu
Podľa IF z r. 2020 (zdroj JCR) <i>Počet článkov / doplnky</i>	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Podľa SJR z r. 2020 (zdroj Scimago) <i>Počet článkov / doplnky</i>	0 / 0	0 / 0	0 / 0	1 / 0	1 / 0

Tabuľka Ohlasy

OHLASY	Počet v r. 2020/ doplnky z r. 2019
Citácie vo WOS (1.1, 2.1)	0 / 0
Citácie v SCOPUS (1.2, 2.2)	0 / 0
Citácie v iných citačných indexoch a databázach (9, 10, 3.2, 4.2)	0 / 0
Citácie v publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch (3, 4, 3.1, 4.1)	8 / 0
Recenzie na práce autorov z organizácie (5, 6, 7, 8)	0 / 0

8.2 Prednášková činnosť pracovníkov organizácie SAV

Názov podujatia	Miesto	Dátum	Školiteľ/ prednášateľ	Počet účastníkov
Evidencia publikačnej činnosti – na čo si dať pozor	online (ZOOM)	30.3.2021	A. Doktorová (pre riaditeľov 3. OV)	21
Novinky v ARL	online (ZOOM)	12.5.2021	A. Doktorová (pre spracovateľov EPCA)	31
Ako sa vyhnúť predátorskému publikovaniu	Aula SAV	22.6.2021	N. Pastorková (pre doktorandov a mladých vedcov)	45
Úvod do otvoreného prístupu	online (ZOOM)	26.10.2021	A. Doktorová	52
Verejné licencie Creative Commons	online (ZOOM)	26.10.2021	A. Doktorová	51
Sherpa Romeo a Sherpa Juliet	online (ZOOM)	26.10.2020	G. Straková	35
Horizon Europe a otvorený prístup	online (ZOOM)	27.10.2021	A. Doktorová	27
Directory of Open Access Journals DOAJ	online (ZOOM)	28.10.2021	L. Džimová	19

Pochybné praktiky v publikovaní: predátorské publikovanie	online (ZOOM)	29.10.2021	N. Pastorková	18
Úvod do informačnej gramotnosti (EIZ – elektronické informačné zdroje, otvorená veda)	online (ZOOM)	30.11.2021	A. Doktorová (pre doktorandov)	62
Pochybné praktiky v publikovaní: predátorské publikovanie	online (ZOOM)	2.12.2021	N. Pastorková (pre doktorandov)	47
Ochrana a sprístupňovanie historických knižníc v podmienkach „tretej mediálnej revolúcie“. Stav, problémy, vízie.	online workshop	8.4.2021	Kollárová	
Základy práce s elektronickými zdrojmi	online (ZOOM)	31.5	Žiaková	43
Úvod do informačnej gramotnosti (EIZ – elektronické informačné zdroje)	ÚK SAV (študovňa)	9. 11.	Žiaková (pre doktorandov)	8

8.3 Popularizačná činnosť pracovníkov organizácie SAV

Meno	Typ ¹	Názov	Miesto zverejnenia	Dátum alebo počet za rok
Kollárová, Ivona	IN	Matej Bel - osobnosť, médium a transfer ideí na prahu osvietenstva (videá k prezentácii monografie)	youtube kanál Litcentra	1
Kollárová, Ivona	IN	Zo syna nevoľníka to Matej Bel dotiahol na popredného učenca a vzdelanca Uhorska (podcast Historickje revue)	online: https://historickarevue.sme.sk/c/22685432/zo-syna-nevolnika-to-matej-bel-dotiahol-na-popredneho-ucenca-uhorska.html	1
Kollárová, Ivona	TV	Reportáž k rekonštrukcii budovy ev. lýcea	TA3 – Dobré správy https://www.ta3.com/clanok/1209041/dobre-spravy-z-23-aprila.html	23. 4. 2021
Kollárová, Ivona	RO	Reportáž k rekonštrukcii budovy ev. lýcea	RTVS – rádio Regina	5. 7. 2021

¹ PB - prednáška/beseda, TL - tlač, TV - televízia, RO - rozhlas, IN - internet, EX - exkurzia, PU - publikácia, MM - multimédia, DO - dokumentárny film

9. Spolupráca

9.1 Medzinárodná spolupráca

V rámci medzinárodnej spolupráce ÚK SAV predovšetkým spolupracuje so 145 výmennými partnermi z 28 krajín sveta a s dodávateľmi elektronických databáz.

V roku 2021 pokračovala ÚK SAV v zabezpečovaní činnosti redakčného pracoviska európskeho elektronického časopisu akadémií vied krajín V4 „**The Central European Journal of the Social Sciences and Humanities**“.

ÚK SAV sa ešte v roku 2020 zapojila **do projektu Read Japan**, organizovaného neziskovou organizáciou The Nippon Foundation. Cieľom projektu je rozšíriť odborné knižné publikácie o Japonsku do knižníc a vysokých škôl po celom svete. Z dôvodu veľkého záujmu o projekt a zdržaním spôsobeným koronou vírusom bola ÚK SAV vybraná ako recipient tohto projektu až v roku 2021, kedy bolo knižnici darovaných 78 kníh o Japonsku a japonskej kultúre.

9.2 Spolupráca s inštitúciami

Ústredná knižnica SAV (ÚK SAV) v priebehu roka 2021 aktívne spolupracovala s vedeckými a akademickými knižnicami na Slovensku, predovšetkým s Centrom vedecko-technických informácií SR (CVTI SR), so Slovenskou národnou knižnicou v Martine a s Univerzitnou knižnicou v Bratislave.

ÚK SAV spolupracuje aj s vedecko-akademickými inštitúciami, ktoré ponúkajú študijné odbory knižníckeho zamerania. Patrí medzi ne Žilinská univerzita v Žiline (Fakulta humanitných vied, Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva) a Univerzita Komenského v Bratislave (Filozofická fakulta ÚK, Katedra knižničnej a informačnej vedy).

ÚK SAV je kolektívnym členom Slovenskej asociácie knižníc (SAK), niektorí zamestnanci sú individuálnymi členmi Spolku slovenských knihovníkov a knižníc (SSKK) ako aj o. z. Kultúra+. Ide o profesijné združenia, ktorých cieľom je rozvoj knihovníctva a knižníc a zlepšenie postavenia knižníckej profesie na Slovensku.

Popri našich tradičných inštitucionálnych spolupracovníkoch, medzi ktorých patrí aj Evanjelická cirkev na Slovensku ako vlastník historického fondu, ktorého je ÚK SAV správcou, v roku 2021 ÚK SAV rozšírila spoluprácu aj o súkromný sektor – technologické spoločnosti Piql Slovakia a Tempest, s ktorými začala riešiť pilotné projekty.

9.3 Účasť na výstavách

ÚK SAV sa podieľala na výbere vystavovanej literatúry pre výstavu Akadémia – Jeseň, ktorá sa konala v priestoroch na Klemensovej a tiež výstavu v priestoroch Auly SAV.

9.4 Členstvo v redakčných radách časopisov

Mgr. Michal Sliacky – člen redakčnej rady časopisu ITLib: informačné technológie a knižnice.

Mgr. Michal Sliacky – člen redakčnej rady časopisu Knižnica.

9.5 Členstvo v komisiách SAV

Mgr. Andrea Doktorová – člen Komisie SAV pre informačné a komunikačné technológie.

10. Hospodárenie organizácie

10.1 Výdavky organizácie

Tabuľka 10a Výdavky organizácie (skutočnosť k 31. 12. 2021 v €)

Typ organizácie (RO)		Zdroje, z ktorých sa kryli jednotlivé výdavky			
Výdavky	Spolu	kapitola SAV (111)	iné štátne a verejné zdroje	ostatné zdroje	% krytia z kapitoly SAV
1. Bežné výdavky	1 069 232,37	1 065 468,37	3 764,00	0,00	99,64
z toho: mzdy (610)	448 423,00	447 673,00	750,00	0,00	99,83
bežné transfery (640)	6 986,52	6 986,52	0,00	0,00	
poistné a príspevok do poisťovní (620)	155 055,10	154 792,97	262,13	0,00	
tovary a služby (630)	458 767,80	456 015,88	2 751,87	0,00	
transfery partnerom projektov (640)					
2. Kapitálové výdavky					
z toho: obstarávanie kapitálových aktív					
kapitálové transfery					

V rámci rozboru hospodárenia je potrebné uviesť, že **výdavky Ústrednej knižnice SAV (ÚK SAV)** boli realizované – popri zdroji 111 vo výške **1 065 468,37 €**, tiež zo zdroja (14) vo výške **3 764,00 €**. Táto suma je zahrnutá ako výdavky mimorozpočtové.

Tabuľky a rozbor hospodárenia však predkladáme sumárne za celý rok.

Mimorozpočtové prostriedky (zdroj 14) vo výške **3 764,00 €** boli čerpané na jeden domáci APVV projekt:

Projekt APVV–19–0524 Chronológia dejín knižníc na Slovensku od počiatkov do roku 2020 (Chronologia historiarum bibliothecarum ab initio usque ad annum 2020). Projekt bol spustený 1. 7. 2020 a jeho ukončenie je naplánované na 30. 6. 2024.

Z celkovej sumy **3 764,00 €** bolo čerpaných **2 711,18 €** a to nasledovne **750,00 €** na mzdy, **262,13 €** na odvody a zvyšok na materiál **660,79 €** (laptop) na služby a v rámci nepriamych nákladov – **884,77 €** (prefinancovanie elektrickej energie) a nakoniec DVP **120,00 €** a odvody z DVP **33,49 €**.

Nedočerpaný zostatok **1 052,82 €** sme vrátili Žilinskej univerzite v Žiline. Dôvodom nižšieho čerpania bola aj nepriaznivá pandemická situácia na Slovensku, ktorá neumožňovala plnohodnotné realizovanie služobných ciest.

Aj v roku 2021 bol vytvorený medzirezortný program **0EK Informačné technológie** financované zo štátneho rozpočtu, kde sa rozpočtovali bežné a kapitálové výdavky na nákup tovarov alebo služieb, ktoré možno priradiť k obstaraniu a prevádzke informačných systémov alebo k potrebnej infraštruktúre pre prácu s IS.

ÚK SAV teda okrem programu **087060J** mala aj programy **0K 1101** Systémy vnútornej

správy, **0EK 1102** Špecializované systémy (knižničné) a **0EK1103** Podporná infraštruktúra.

Rozpočet bežných výdavkov celkom bol z pôvodných **968 277,00 €** k **31. 12. 2021 upravený na 1 065 468,37 €** takto:

- **087060J 1 029 035,78 €**
- **0EK1101 29 022,12 €**
- **0EK1102 7 023,11 €**
- **0EK1103 387,36 €**

Bežné výdavky zo zdroja **111** dosiahli skutočnosť čerpania celkom **1 065 468,37 €**, k tomu je potrebné pripočítať zo zdroja 14 (mimorozpočtové – APVV) **3 764,00 €**. Bežné výdavky spolu boli **1 069 232,37 €**.

Z toho boli poskytnuté **účelové prostriedky** na zabezpečenie celoakademických úloh spolu vo výške **399 422,18 €**, z toho **360 078,59 €** na informačné zdroje a **36 432,59 €** na elektronizáciu knižníc; okrem toho na teplo a TUV bolo účelovo poskytnutých **2 911,00 €**.

Čerpanie účelových prostriedkov na obstaranie **informačných zdrojov** bolo (tlačené i elektronické) **360 078,59 €**. Z toho:

- **elektronické informačné zdroje** predstavujú **271 530,82 €** (ide o elektronické vedecké databázy, obstarávané ako predplatné na ročnej báze, – **260 432,95 €** a e-knihy, obstarávané ako trvalý nákup do knižničného fondu ÚK SAV – **11 097,90 €**),
- **tlačené informačné zdroje**, obstarávané ako knižničný fond ÚK SAV, predstavujú **48 103,33 €**,
- **periodiká (výmena, pre ústavy SAV do fondu ÚK SAV) – 35 510,76 €**.

K obstaraniu informačných zdrojov patria aj výdavky spojené s realizáciou MVS a MMVS (**1 462,60 €**), vrátane poštovného za dokumenty odosielané v rámci výmeny (**2 703,05 €**), spolu **4 165,65 €**. Na „IFLA vouchery“ sa minulo **768,03 €**.

Spolu skutočnosť čerpaných účelových prostriedkov **na obstaranie informačných zdrojov vrátane poštovného a MVS a MMVS bola celkom 360 078,59 €**.

Účelové prostriedky na elektronizáciu ÚK SAV boli čerpané aj **v programoch 0EK**. Na úhradu poplatkov za knižnično-informačný systém VIRTUA sa čerpalo **2 173,78 €** (0EK1102), za systém na evidenciu EPCA, vrátane modulu digitálny repozitár (software ARL,) sa čerpalo **24 112,34 €** (0EK1102). Podpora a údržba systému HAN (vzdialený prístup do elektronických informačných zdrojov) stál **2 736,- €** (0EK1102).

V rámci 0EK1103 sa minulo **1 121,70 €** na IP telefóniu, **216,00 €** na prevádzku tlačiarň a zvyšok **5 685,41 €** (0EK1103) bol použitý na prirodzenú výmenu zastaranej IKT infraštruktúry, vrátane SW vybavenia ako AV program, grafický program, služby na prevádzku tlačiarň a pod. K celkovému odpočtu treba priradiť aj dochádzkový systém (software od ATOS) **387,36 €** (0EK1101).

Skutočnosť čerpania bežných prostriedkov na automatizáciu knižnice bez spotrebného materiálu bola **36 432,59 €** (program 0EK).

Z ostatných prevádzkových nákladov najväčšie čiastky boli vynaložené na:

- energie: **12 469,77 €**,
- vodné, stočné: **2 357,47 €**,
- poštové a telekomunikačné služby **5 657,53 €**,
- dopravné náklady (PHM, poistenie, servis, ...) **2 012,25 €**,

- stravovanie zamestnancov **9 130,18 €**,
- prídely do sociálneho fondu **4 192,97 €**.

Z bežných transferov **6 986,52 €** bolo vynaložených **6 328,49 €** na nemocenské dávky a **180,- €** úhrada členského do Slovenskej asociácie knižníc a zvyšok **478,03 €** za úhradu členského v medzinárodnej organizácii PILA (Crossref), (202,33 €) a poplatky za pridelené DOI (275,70 €).

Kapitálové výdavky ÚK SAV pridelené neboli.

10.2 Zdroje financovania organizácie

Tabuľka 10b Zdroje financovania organizácie (skutočnosť k 31. 12. 2021 v €)

Typ organizácie (RO)	Z toho kategórie				
Zdroje	Spolu	Kapitálové zdroje	zdroje na mzdy (610)	zdroje na odvody do poisťovní (620)	zdroje na transfery partnerom projektov
1. kapitola SAV (111)	1 065 468,37	0,00	447 673,00	154 792,97	0,00
z toho: VEGA					
MVTS výskumné projekty					
MVTS podpora					
SASPRO/MOREPRO					
Vydávanie časopisov					
Transfery	6 986,52				
OTAS (630)	456 015,88	0,00	0,00	0,00	0,00
2. ŠF EÚ vr. fin. zo ŠR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. medzinárodné grantové projekty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z toho: H2020					
4. iné štátne a verejné zdroje (spolu)	3 764,00	0,00	750,00	262,12	0,00
z toho: APVV	3 764,00	0,00	750,00	262,12	0,00
podpora z kapitoly MŠVVaŠ SR (stimuly)					
5. ostatné zdroje					
z toho: príjmy z prenájmu					
príjmy z podnikateľskej činnosti					
príjmy z expertnej činnosti a služieb					

Rozpočet príjmov ÚK SAV zo zdroja 111 po zmenách bol **4 852,87 €**.

Celkové príjmy ÚK SAV v roku 2021 boli **8 616,87 €**.

Z dosiahnutých príjmov boli **poplatky za knižničné činnosti** (registračný čitateľský poplatok, sankčné poplatky, poplatky za iné knižničné a medziknižničné služby) **4 490,67 €**. Zvyšok **362,20 €** boli iné príjmy.

Medzi príjmy ešte treba prirátat' **3 764,00 €** z mimorozpočtových zdrojov na projekt APVV (14c), z ktorých bol nedočerpaný zostatok **1 052,82 €** vrátený Žilinskej univerzite v Žiline.

Tabuľka 10c Zdroje príjmov organizácie (skutočnosť k 31. 12. 2021 v €)

Tabuľka – príjmy RO SAV (v €)			
Príjmy	Skutočnosť k 31. 12. 2021	v tom:	
		Rozpočtové	z mimorozpočtových zdrojov
Príjmy spolu	8 616,87 €	4 852,87 €	3 764,00 €
nedaňové príjmy			
v tom:			
príjmy z prenájmu			
príjmy z predaja výrobkov a služieb	4 490,67 €	4 490,67 €	
iné	362,20 €	362,20 €	
Granty a transfery (mimo zdroja 111)	3 764,00 €		3 764,00 €
v tom:			
tuzemské	3 764,00 €		3 764,00 €
z toho: APVV	3 764,00 €		3 764,00 €
iné			
zahraničné			
z toho: projekty rámcového programu EU			
iné			

11. Informácie o aktivitách súvisiacich s uplatňovaním princípov rodovej rovnosti

11.1 Stručné hodnotenie stavu uplatňovania princípov rodovej rovnosti v organizácii, súvisiace aktivity a opatrenia

11.2 Rodová skladba hlavných riešiteľov (vedúcich) projektov

Tabuľka 14a Rodová skladba hlavných riešiteľov domácich projektov

ŠTRUKTÚRA PROJEKTOV	Organizácia SAV je nositeľom projektu			Organizácia SAV je zmluvným partnerom		
	Počet	Hlavný riešiteľ		Počet	Hlavný riešiteľ za organizáciu	
		Muž	Žena		Muž	Žena
1. Projekty VEGA	0	0	0	0	0	0
2. Projekty APVV	0	0	0	1	1	0
3. Projekty EŠIF	0	0	0	0	0	0
4. Projekty SASPRO, MoRePro	0	0	0	0	0	0
5. Iné projekty (FM EHP, Vedecko-technické projekty, na objednávku rezortov a pod.)	0	0	0	0	0	0

Tabuľka 14b Rodová skladba hlavných riešiteľov medzinárodných projektov

ŠTRUKTÚRA PROJEKTOV	Organizácia SAV je nositeľom projektu			Organizácia SAV je zmluvným partnerom		
	Počet	Hlavný riešiteľ		Počet	Hlavný riešiteľ za organizáciu	
		Muž	Žena		Muž	Žena
1. Projekty Horizont 2020 a Horizont Európa	0	0	0	0	0	0
2. Projekty ERA.NET, ESA, JRP	0	0	0	0	0	0

3. Projekty COST	0	0	0	0	0	0
4. Projekty EUREKA, NATO, UNESCO, CERN, IAEA, IVF, ERDF a iné	0	0	0	0	0	0
5. Projekty v rámci medzivládnych dohôd	0	0	0	0	0	0
6. Bilaterálne projekty MAD, Mobility, Open Mobility	0	0	0	0	0	0
7. Bilaterálne projekty ostatné	0	0	0	0	0	0
8. Podpora MVTs z národných zdrojov okrem SAV (APVV a iné)	0	0	0	0	0	0
9. SAS-UPJŠ ERC Visiting Fellowship Grants	0	0	0	0	0	0
10. Iné projekty	0	0	0	0	0	0

11.3 Výskum zameraný na rodovú problematiku

Uveďte stručné, základné informácie o projektoch orientovaných na rodovú problematiku, ak organizácia takýto výskum realizuje. Informácie o financovaní a výsledkoch takýchto projektov sa nachádzajú v kapitole 2 a v prílohe C.

12. Vyznamenania, ocenenia a ceny udelené pracovníkom organizácie v roku 2021

Neudelené

13. Poskytovanie informácií v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov (Zákon o slobode informácií)

ÚK SAV nezaznamenala žiadnu priamu žiadosť v roku 2021.

14. Problémy a podnety pre činnosť SAV

- Problémom pre ÚK SAV ostáva hľadanie podpory na zmenu legislatívy, ktorá opätovne zaradiť ÚK SAV medzi knižnice s právom na povinný výťah, a to konkrétne 1 ks. odborných a vedeckých periodík a publikácií vydávaných na Slovensku. Vláda SR v rámci „lex korona“ výrazne redukovala počty odberateľov povinných výťahov, pričom z ich zoznamu vypustila aj ÚK SAV. Tento fakt prirodzene generuje nové finančné nároky na efektívne plnenie jednej z prioritných úloh ÚK SAV.
- CEJSH – poľská strana, The Interdisciplinary Centre for Mathematical and Computational Modelling at the University of Warsaw – ICM UW (teda už nie priamo Poľská akadémia vied) v snahe o technickú udržateľnosť databázy už pred časom integrovala CEJSH do projektu „Library of Science“ <https://bibliotekanauki.pl/>, a túto plánujú rozvíjať ako obsahovo univerzálnu Open Access platformu, nielen na národnej úrovni. Hľadajú partnerov a podporu v rámci V4. Jadrom projektu by podľa ICM UW bolo obstarávanie licencie a plných textov publikácií indexovaných v CEJSH, a tento obsah by sa rozšíril o nové plnotextové tituly. Nie je v kompetencii ÚK SAV o účasti v tomto projekte rozhodnúť. Oproti terajšiemu CEJSH, ktorý poskytuje do databázy na základe zmlúv abstrakty článkov z časopisov SSaH, a k tomu voľne dostupné URL odkazy na plné texty u vydavateľa, by išlo o výrazné obsahové i autorsko-právne rozšírenie (na plné texty), čo nie je jednoduché. Tiež treba brať do úvahy, či by sme sa nemali zamerať na budovanie OA infraštruktúry v rámci SAV, resp. na národnej úrovni v SR tak, aby túto bolo možné integrovať do European Open Science Cloud.
- „Hodnotiteľská komisia SAV“ – Pri evidencii publikačnej činnosti a ohlasov v SAV sa Ústredná knižnica SAV, ktorá má vykonávať formálnu kontrolu správnosti kategorizácie prác a ohlasov v SAV centrálnej databáze, často dostáva do rozporu s organizáciami SAV, ktorý spočíva v rozdielnych názoroch na výklad ustanovení právnych predpisov, resp. definícií jednotlivých typov dokumentov. ÚK SAV nemá rozhodovaciu právomoc; rozhodnutie je na štatutárovi organizácie. Sú takí, ktorí akceptujú odporúčania ÚK SAV a schválené terminologické štandardy a ich výklady; ale stretávame sa aj s opakom. Nie je však správne, aby sa týmto umožnila rozdielna prezentácia rovnakých, či podobných výstupov, a to hlavne z pohľadu výkonového financovania. Keď k tomu pridáme potrebu obsahového posudzovania publikácií (čo skutočne nepatrí do kompetencie knižnice), a tiež problém uplatňovania rovnakej metodiky spracovania a vykazovania publikácií v SR (či už v spoločnom CREPČ alebo v oddelených databázach), bolo by vhodné mať v SAV „hodnotiteľskú“ / pracovnú skupinu expertov, ktorí by sporné publikácie posudzovali. (Hodnotiteľskú komisiu má MŠVVaŠ pre vysoké školy, ktorá posudzovala všetky publikácie skupiny A1, teda vedecké monografie a ich časti.) Vytvorená pracovná skupina by v budúcnosti mohla expertne participovať na príprave novej vyhlášky o CREPČ, ak k zmene legislatívy o CREPČ a vykonávacieho predpisu raz príde.
- ÚK SAV naďalej poukazuje na potrebu rozhodnutia či SAV začne realizovať budovanie vlastného digitálneho repozitára na výskumné dáta alebo sa zapojí do už existujúcich infraštruktúr v osвете alebo budúcich národných infraštruktúr.
- ÚK SAV upozorňuje, že rok 2022 je posledným rokom, ktorý je – z pohľadu EIZ – plne zabezpečený. V roku 2022 je najvyšší čas na to, aby SAV, CVTI SR a výskumné univerzity na Slovensku riešili zabezpečenie prístupov do databáz, a to vrátane modelu „publish“ na roky 2023 a ďalej s využitím nového programového obdobia (cez ŠF). Uvažujúc o tom, že model by pokračoval a SAV by bola naďalej v konzorciu s CVTI SR, tak pri matematickom navýšení +15% by mohlo byť potrebné na EIZ asi 360 850 €. Ide skutočne len o veľmi hrubý odhad, v

ktorom ale určite treba počítať s navyšovaním cien. Pokiaľ by sa SAV „odčlenila“ od konzorcií, ktoré sa riešia v CVTI SR, tak by ceny pre SAV boli oveľa vyššie, ako sú ceny vyrokované na niekoľko rokov dopredu na úrovni konzorcia. Podobná situácia je aj pre oblasť modelov „publish“, kde veľkí vydavatelia riešia tieto modely „spravidla“ len na národnej úrovni, a preto je potrebné zdôrazňovať a apelovať na to, aby CVTI SR pokračovalo v centrálnom obstarávaní prístupov národných konzorcií (vrátane vyjednávania modelu publish & read). Centralizovaný model zabezpečenia EIZ je overený, je efektívnejší a znižuje aj administratívnu záťaž s obstarávaním.

- ÚK SAV je aktuálne súčasťou projektu štátneho informačného systému KIS3G, ktorý združuje subjekty používajúce integrovaný knižnično-informačný systém (KIS) Virtua, ktorý je v správe a v gescii Slovenskej národnej knižnice v Martine. Aktuálnou otázkou je dlhodobá udržateľnosť fungovania KIS Virtua, ktorá sa už dlhodobo ukazuje ako problematická a nestabilná.
- ÚK SAV naďalej poukazuje aj na to, že v rámci systémového riešenia revitalizácie areálu SAV na Patrónke, treba brať zreteľ aj na požiadavku ÚK SAV na vybudovanie centrálného depozitného knižničného skladu, ktorá sa z roka na rok stáva urgentnejšia.

V Bratislave 31. januára 2021.

Správu o činnosti organizácie SAV spracoval(i):
PhDr. Natália Pastorková, 02/ 5479 3831 kl. 112

riaditeľ Ústrednej knižnice SAV

Prílohy

Príloha A

Zoznam zamestnancov a doktorandov organizácie k 31. 12. 2021

Zoznam zamestnancov podľa štruktúry

	Meno s titulmi	Úväzok (v %)	Ročný prepočítaný úväzok
Odborní pracovníci s VŠ vzdelaním (ostatní zamestnanci)			
1.	Mgr. Zuzana Babulíková	100	1.00
2.	Mgr. Andrea Doktorová	100	1.00
3.	Mgr. Lenka Džimová	100	1.00
4.	Mgr. Katarína Hrnčiarová	100	1.00
5.	Mgr. Henrieta Hrušková	100	0.16
6.	Bc. Matúš Juriček	100	1.00
7.	doc. Mgr. Ivona Kollárová, PhD.	100	1.00
8.	Mgr. Denisa Majdánová	100	1.00
9.	Ing. Michal Mesár	100	1.00
10.	Mgr. Michaela Mesárová	100	0.00
11.	Ing. Táňa Mončáková	50	0.21
12.	PhDr. Natália Pastorková	100	1.00
13.	Mgr. Andrea Pethő	100	1.00
14.	Mgr. Michal Selecký	100	1.00
15.	Mgr. Michal Sliacky	100	1.00
16.	Mgr. Gabriela Straková	100	1.00
17.	Mgr. Silvia Szighardt	100	1.00
18.	Ing. Daniela Šopáková	100	1.00
19.	Bc. Peter Štefek	100	1.00
20.	Mgr. Martina Terneniová	100	1.00
21.	Mgr. Lukáš Vician	100	1.00
22.	Mgr. Zuzana Žiaková	100	1.00
Odborní pracovníci ÚSV			
1.	Zuzana Gabauerová	100	1.00
2.	Jana Krejčíová	100	1.00
3.	Helena Sadecká	100	1.00

4.	Vladimír Tomašových	100	0.75
5.	Jana Trojáková	100	1.00
Ostatní pracovníci			
1.	Jana Kliková	100	1.00

Zoznam zamestnancov, ktorí odišli v priebehu roka

	Meno s titulmi	Dátum odchodu	Ročný prepočítaný úväzok
Odborní pracovníci s VŠ vzdelaním (ostatní zamestnanci)			
1.	PhDr. Alena Jakubičková	31. 1. 2021	0.08
2.	PhDr. Alena Kováčsová	31. 10. 2021	0.83
3.	Mgr. Denisa Majdánová	31. 12. 2021	1.00
4.	Ing. Táňa Mončáková	30. 6. 2021	0.50
Odborní pracovníci ÚSV			
1.	Vladimír Gregor	28. 2. 2021	0.17

Zoznam doktorandov

	Meno s titulmi	Škola/fakulta	Študijný odbor
Interní doktorandi hrazení z prostriedkov SAV			
<i>organizácia nemá interných doktorandov hrazených z prostriedkov SAV</i>			
Interní doktorandi hrazení z iných zdrojov			
<i>organizácia nemá interných doktorandov hrazených z iných zdrojov</i>			
Externí doktorandi			
<i>organizácia nemá externých doktorandov</i>			

Zoznam zamestnancov prijatých do jedného roka od získania PhD.

	Meno s titulmi	Dátum obhajoby	Dátum prijatia	Úväzok (v %)
--	----------------	----------------	----------------	--------------

Zoznam emeritných vedeckých zamestnancov

	Meno s titulmi
--	----------------

Príloha B

Projekty riešené v organizácii

Medzinárodné projekty

Domáce projekty

Programy: APVV

1.) Chronológia dejín knižníc na Slovensku od počiatkov do roku 2020 (*Chronologia historiarum bibliothecarum ab initio usque ad annum 2020*)

Zodpovedný riešiteľ:	Michal Sliacky
Trvanie projektu:	1. 7. 2020 / 30. 6. 2024
Evidenčné číslo projektu:	projekt APVV–19–0524
Organizácia je koordinátorom projektu:	Nie
Koordinátor:	Žilinská univerzita v Žiline
Počet spoluriešiteľských inštitúcií:	0
Čerpané financie:	APVV: 3 764,00 €

Dosiahnuté výsledky:

Stretnutia riešiteľského tímu a rozdeľovanie úloh sa v roku 2021 realizovali aj naďalej online formou. Z pohľadu výskumu bolo realizované:

Informačný výskum – identifikácia domácich a zahraničných pramenných dokumentov, v ktorých sa vyskytujú zmienky o dejinách ústavných knižníc a knižnično-informačnej siete SAV. Výstupom bolo spracovanie bibliografie ako prehľadového zoznamu podľa typov prameňov.

Základný výskum – primárna heuristika a excerpovanie kľúčových slov za účelom tvorby terminologického slovníka, typologické delenie pramenných dokumentov a tvorba pojmových máp.

Príloha C

Publikačná činnosť organizácie (generovaná z ARL)

ADMB Vedecké práce v zahraničných neimpaktovaných časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS

- ADMB01 KOLLÁROVÁ, Ivona. The Reception and the Fear of Kant in the Late Eighteenth Century. In Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi, 2021, vol. 15, no. 3, . p. 407-425. ISSN 1897-0788. Dostupné na: <https://doi.org/10.33077/uw.25448730.zbkh.2021.679> (APVV-19-0524 : Chronology of the History of Libraries from the Beginning to 2020 project)

AEDA Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch, kratšie kapitoly/state v domácich monografiách alebo VŠ učebniciach

- AEDA01 KOLLÁROVÁ, Ivona. Cirkulovanie antiklerikálnych ideí v 18. s 19. storočí. In Kniha : zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2010-, 2020, s. 254-268. ISSN 1336-5436. Dostupné na internete: <https://online.fliphtml5.com/mdfbt/kgxe/#p=1>

BAB Odborné knižné publikácie vydané v domácich vydavateľstvách

- BAB01 KOLLÁROVÁ, Ivona - NAGY, Imrich. Matej Bel: Osobnosť, médium a transfer ideí na prahu osvietenstva. Prvé vydanie. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2021. 174 s. ISBN 978-80-8119-126-8

BDF Odborné práce v ostatných domácich časopisoch

- BDF01 DOKTOROVÁ, Andrea. Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 397/2020 Z. z. o centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti a centrálnom registri evidencie umeleckej činnosti - čo prináša alebo čo môže znamenať jej prijatie pre SAV. In Informačný bulletin ÚK SAV, 2021, roč. 49, č. 1, s. 1-8. ISSN 0139-9993.
- BDF02 DŽIMOVÁ, Lenka. Alternatívne metriky ako nové nástroje na hodnotenie vedy. In Knižnica : revue pre knihovníctvo, bibliografiu, knižnú kultúru, informačné systémy a technológie, biografistiku, archív a múzeum knihy a literárnych pamiatok, 2021, roč. 22, č. 2, s. 29-34. ISSN 1335-7026.
- BDF03 KOLLÁROVÁ, Ivona. Digitalizácia historických zbierok v Ústrednej knižnici SAV. In Informačný bulletin ÚK SAV, 2021, roč. 49, č. 1, s. 20-22. ISSN 0139-9993.
- BDF04 KOLLÁROVÁ, Ivona. Projekt poznávania vedeckých a kultúrnych transferov v novovekej Európe. In Informačný bulletin ÚK SAV, 2021, roč. 49, č. 1, s. 17-19. ISSN 0139-9993.
- BDF05 MESÁR, Michal. Antiplagiátorský systém - similarity check. In Informačný bulletin ÚK SAV, 2021, roč. 49, č. 1, s. 9-16. ISSN 0139-9993.

EDI Recenzie v časopisoch a zborníkoch

- EDI01 KOLLÁROVÁ, Ivona. Exkluzívna spektakulárnosť bez tajomstiev. In Pamiatky a múzea : revue pre kultúrne dedičstvo, 2021, roč. 80, č. 3, s. 66-69. ISSN 1335-4353. Recenzia na: Knižná kultúra humanizmu a renesancie vo fondoch a zbierkach Slovenskej národnej knižnice / Klára Komorová, Ľubomír Jankovič. - Martin :

Slovenská národná knižnica, 2020. - ISBN 978-8-08-149131-3.

GII Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií

- GII01 Zo syna nevoľníka to Matej Bel dotiahol na popredného učenca Uhorska. In Historická revue, 2021, roč. 32, č. 8, s. 47-53. ISSN 1335-6550.

Ohlasy (citácie):

AAB Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách

- AAB01 KOLLÁROVÁ, Ivona. Cenzúra kníh v tereziánskej epoche. Bratislava : Ústredná knižnica SAV, 1999. 132 s. ISBN 80-88940-03-6
Citácie:
1. [4.1] BALLOVÁ, Al. Cenzúra tlače podľa pátra Koniáša na príklade kníh zo zbierok Univerzitetnej knižnice v Bratislave. IN Kniha : zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry. Martin : Slovenská národná knižnica, 2020, s. 240-253. ISSN 1336-5436.
- AAB02 KOLLÁROVÁ, Ivona. Vydavatel'ia v 18. storočí : trilógia k dejinám typografického média. 1. vyd. Bratislava : Veda, 2006. 182 s. ISBN 80-224-0889-1
Citácie:
1. [4.1] KARABOVÁ, K. Nenápadné súvislosti dedikácií vo vybraných tlačiach slovenskej proveniencie. IN Studia Bibliographica Posoniensia 2020. Bratislava : Univerzitná knižnica, 2020, s. 35-46. ISSN 1337-0723.
2. [4.1] RIŠKOVÁ, L. Na úvod a Na záver. IN Príležitosť poézie: miesto a význam príležitostnej poézie v dejinách slovenskej literatúry, Bratislava: Veda, 2020, s. 7-13, 253-254. ISBN 978-80-224-1872-0.
3. [4.1] RIŠKOVÁ, L. Z príležitostnej poézie Bohuslava Tablica. IN Príležitosť poézie: miesto a význam príležitostnej poézie v dejinách slovenskej literatúry, Bratislava: Veda, 2020, s. 91-156. ISBN 978-80-224-1872-0.

*AED Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách

- AED01 KOLLÁROVÁ, Ivona. Pohrebné kázne a epicédie v segmente príležitostných vydaní. In Posledné veci človeka : štúdie k dejinám slovenskej duchovnej kultúry 17. - 18. storočia. Zostavila a na vydanie pripravila Gizela Gáfriková. - Bratislava : Veda, 2010, s. 152-158. ISBN 978-80-224-1124-0.
Citácie:
1. [4.1] RIŠKOVÁ, L. Na úvod a Na záver. IN Príležitosť poézie: miesto a význam príležitostnej poézie v dejinách slovenskej literatúry, Bratislava: Veda, 2020, s. 7-13, 253-254. ISBN 978-80-224-1872-0.
2. [4.1] RIŠKOVÁ, L. Z príležitostnej poézie Bohuslava Tablica. IN Príležitosť poézie: miesto a význam príležitostnej poézie v dejinách slovenskej literatúry, Bratislava: Veda, 2020, s. 91-156. ISBN 978-80-224-1872-0.
- AED02 KOLLÁROVÁ, Ivona. Prečo Hugolín Gavlovič nevydal svoje diela? In Hugolín Gavlovič a jeho dielo v dobovom literárnom a kultúrnom kontexte : zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie 12. -13. novembra 2012 v Bratislave). Zostavila a na vydanie pripravila Gizela Gáfriková. - Bratislava : Ústav

slovenskej literatúry SAV, 2013, s. 125-136. ISBN 978-80-88746-21-8. (VEGA 2/0131/11 : Hugolín Gavlovič: Škola kresťanská (1758))

Citácie:

1. [4.1] RIŠKOVÁ, L. *Na úvod a Na záver. IN Príležitosť poézie: miesto a význam príležitostnej poézie v dejinách slovenskej literatúry, Bratislava: Veda, 2020, s. 7-13, 253-254. ISBN 978-80-224-1872-0.*

***BDFB Odborné práce v domácich nekarentovaných časopisoch neimpaktovaných**

BDFB01 KOLLÁROVÁ, Ivona. Predhovor ako prameň pre odkrývanie dejín knižnej kultúry? In Slovenská literatúra, 2008, roč. LV, č. 6, s. 468-469. ISSN 0037-6973.

Citácie:

1. [4.1] HAMAR, T. *Svedectvá o existencii mecénov lekára Justusa Jána Torkoša v jeho tlačných dielach a v archívnych materiáloch. IN Studia Bibliographica Posoniensia 2020. Bratislava : Univerzitná knižnica, 2020, s. 108-119. ISSN 1337-0723.*